

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему «Актуальні напрямки розвитку туристично-рекреаційних систем на
прикладі Китаю»

Здобувачка
Анастасія ШАШИНА
2 курсу групи МТМз- 70
Керівник:
Наталя ДОБРЯНСЬКА

Кваліфікаційна робота допускається до захисту
Рішення кафедри від 30 листопада 2023 р., протокол № 4
Завідувачка кафедри ТБтаР _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА

Одеса – 2023

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Магістр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри ТБтаР

Наталя ДОБРЯНСЬКА

2 серпня 2023 р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧКИ

Анастасії ШАШИНІЙ

1. Тема роботи: Актуальні напрямки розвитку туристично-рекреаційних систем на прикладі Китаю

затверджена наказом по університету від «2» серпня 2023 р. № 383-03.

2. Термін здачі здобувачкою закінченої роботи «1» грудня 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи: монографії, підручники, навчальні посібники, законодавчі та нормативні акти, первинні документи, звіти туристичних підприємств, статистична звітність, статті та тези.

4. Перелік питань, котрі необхідно розробити:

РОЗДІЛ 1. Науково - теоретичні основи туристично-рекреаційних систем

РОЗДІЛ 2. Аналіз використання та розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю

РОЗДІЛ 3. Основні напрямки розвитку та покращення туристично-рекреаційних систем Китаю

5. Перелік графічного матеріалу:

Презентація до кваліфікаційної роботи (33 слайди).

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 3	Наталя ДОБРЯНСЬКА	02.08.2023	01.12.2023

7. Дата видачі завдання 02.08.2023

Керівник _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА

Завдання прийняла до виконання _____ Анастасія ШАШИНА

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи
1.	Отримання теми для кваліфікаційної роботи	02.08.2023
2.	Затвердження плану кваліфікаційної роботи	05.08.2023
3.	Надання розділ 1 на перевірку	09.09.2023
4.	Надання розділ 2 на перевірку	21.10.2023
5.	Надання розділ 3 на перевірку	05.11.2023
6.	Формування висновку, списку використаних джерел, додатків	10.11.2023
7.	Здача закінченої кваліфікаційної роботи	30.11.2023
8.	Розробка презентації	01.12.2023

Здобувачка _____ Анастасія ШАШИНА

Керівник _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувачка-дипломниця _____ Анастасія ШАШИНА

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи магістра

Робота містить 70 сторінок, 16 таблиць, 15 рисунків, список літератури з 88 найменувань, 3 додатки.

Метою виконання роботи є вивчити туристично - рекреаційну систему в Китаї, визначити її еколого - економічне значення для регіону та вплив на основні компоненти природного середовища, а також запропонувати потенційно напрямки розвитку туристично-рекреаційних систем на прикладі Китаю.

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження є туристично – рекреаційні системи Китаю.

Завданням роботи передбачено:

- дати визначення сутності туристично – рекреаційних систем
- проаналізувати систему показників оцінки ефективності використання туристично - рекреаційного потенціалу Китаю;
- проаналізувати сутність туристично - рекреаційних ресурсів Китаю;
- вивчити загальні характеристики міських зон відпочинку Китаю;
- ознайомитися зі структурою туристично - рекреаційних ресурсів Китаю;
- запропонувати напрямки розвитку туристично-рекреаційних систем на прикладі Китаю.

Одержані результати можуть бути використані під час конференцій, лекцій та в діяльності туристичних організацій.

Ключові слова: туристично-рекреаційні системи, туризм, Китай

Рік захисту роботи 2023 рік

ANNOTATION

master's qualification work

The work contains 70 pages, 16 tables, 15 figures, a list of literature of 88 titles, 3 additions.

The purpose of the work is to study the tourism and recreation system in China, to determine its ecological and economic significance for the region and the impact on the main components of the natural environment, as well as to propose potential directions for the development of tourism and recreation systems based on the example of China.

The object of analysis, generalizations and research is the tourism and recreation systems of China.

The tasks include:

- to define the essence of tourism and recreation systems
- to analyze the system of indicators for evaluating the effectiveness of the use of China's tourist and recreational potential;
- analyze the nature of China's tourist and recreational resources;
- to study the general characteristics of urban recreation areas in China;
- get acquainted with the structure of tourist and recreational resources of China;
- to propose directions for the development of tourism and recreation systems based on the example of China.

The obtained results can be used during conferences, lectures and in the activities of tourist organizations.

Key words: tourism and recreation systems, tourism, China

The year of job protection is 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1	
Науково - теоретичні основи туристично-рекреаційних систем	10
1.1. Сутність туристично – рекреаційних систем та їх інфраструктурна складова	10
1.2. Туристично-рекреаційні ресурси: структура та класифікація	15
1.3. Характеристика системи показників оцінки ефективності використання туристично-рекреаційних систем	21
Висновки до 1 розділу	27
РОЗДІЛ 2	
Сучасний стан та аналіз розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю	28
2.1. Загальна характеристика Китаю та міжнародне регулювання туристичної діяльності	28
2.2. Структура туристично-рекреаційних систем Китаю	33
2.3. Ефективність використання і відтворення туристично - рекреаційних ресурсів Китаю	46
Висновки до 2 розділу	51
РОЗДІЛ 3	
Основні шляхи розвитку та покращення туристично-рекреаційних систем Китаю	53
3.1. Перспективні шляхи розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю	53
3.2. Сучасний стан парку «Край світу» і план його реконструкції та оновлення	57
3.3. Стратегія розвитку національної індустрії туризму Китаю	60
Висновки до 3 розділу	65
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	77

ВСТУП

Тема напрямків розвитку туристично-рекреаційних систем у Китаї вкрай актуальна з кількох причин:

Туризм є важливою галуззю для економіки Китаю, сприяючи створенню робочих місць, залученню інвестицій та збільшенню обсягу економічних потоків. Зростання туристичного сектору допомагає вирішувати економічні завдання та сприяє підвищенню життєвого рівня населення.

Китай активно просуває як внутрішні, так і міжнародні туристичні напрямки, що створює можливості для розвитку різноманітних туристичних продуктів і послуг. Внутрішні подорожі сприяють взаєморозумінню та обміну культурним досвідом, а міжнародний туризм зміцнює зовнішні зв'язки та привертає іноземні інвестиції.

Розвиток туризму в окремих регіонах сприяє їхньому економічному зростанню. Китай активно вкладає в інфраструктуру, культурні та природні атракції для привертання туристів в різні частини країни.

Туризм в Китаї виступає як могутній інструмент для культурного обміну. Залучення іноземних туристів сприяє підвищенню свідомості про китайську культуру в світі, сприяє обміну ідеями та розумінню різних аспектів життя.

Китай активно використовує сучасні технології, такі як штучний інтелект та віртуальна реальність, для покращення туристичного досвіду та надання інноваційних послуг.

Збереження природних ресурсів та екологічна стійкість стають все більш важливими в умовах світового сприйняття проблем змін клімату. Китай вдосконалює свої туристичні системи, враховуючи аспекти сталого розвитку.

Усі ці фактори роблять тему розвитку туристично-рекреаційних систем у Китаї дуже актуальною, оскільки вона впливає на різні аспекти суспільства, економіки та міжнародних відносин.

Об'єктом дослідження є туристично – рекреаційні системи Китаю.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних рекомендацій щодо напрямів розвитку туристично-рекреаційних систем на прикладі Китаю.

Методи дослідження. Деякі загальні методи досліджень, які використали в контексті розвитку туристично-рекреаційних систем на прикладі Китаю: аналіз літератури (огляд публікацій, статей, наукових робіт із сфери туризму та рекреації для збору інформації та визначення попередніх досліджень), статистичний аналіз (використання статистичних методів для обробки та аналізу даних, таких як кількість туристів, економічні показники, динаміка розвитку туристичної галузі), SWOT-аналіз (визначення сильних сторін, слабких сторін, можливостей та загроз для туристичної галузі в Китаї).

Ці методи використані окремо чи в комбінації для отримання комплексного розуміння стану та перспектив розвитку туризму та рекреації в Китаї.

Отримані результати відзначаються науковою новизною через розв'язання складних проблем, пов'язаних із вдосконаленням теоретичних і прикладних основ та обґрунтуванням практичних рекомендацій для напрямків розвитку туристично-рекреаційних систем у Китаї.

Інформаційна база дослідження охоплює опубліковані джерела, такі як закони України, укази Президента України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, монографії, статті, наукові дослідження та ресурси Інтернету.

Практичне значення отриманих результатів виявляється у наданих рекомендаціях з усунення проблем та визначенні перспектив розвитку туристично-рекреаційних систем у Китаї. Теоретичні положення та конкретні поради дослідження можуть бути використані при розробці програм розвитку туризму, а також організаціями та підприємствами, що діють у сфері туризму.

Основні положення та результати наукової роботи доповідались, обговорювались і отримали позитивну оцінку на XVI Всеукраїнській науково-

практичній конференції молодих учених і студентів з міжнародною участю «Проблеми формування здорового способу життя у молоді», яка відбулася 5 – 7 жовтня 2023 року, Одеський національний технологічний університет. За результатами дослідження надруковано наукову працю в матеріалах конференції на тему: «Спортивний туризм в Китаї» та прийнята до друку в фаховий журнал «Прикладна економіка» наукова стаття: Добрянська Н.А., Лебедєва В.В., Крупіца І.В., Шашина А.В. Міжнародне регулювання туристської діяльності Китаю як основа застосування досвіду для вітчизняної економіки. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 4. (Додаток А).

РОЗДІЛ 1

Науково - теоретичні основи туристично-рекреаційних систем

1.1. Сутність туристично – рекреаційних систем та їх інфраструктурна складова

Сутність туристично-рекреаційних систем може бути описана за допомогою різних визначень, що враховують різні аспекти цих систем.

Туристично-рекреаційна система розглядається як комплекс, що включає в себе природні, культурні, економічні та соціальні елементи, організовані та взаємодіють для задоволення туристичних та рекреаційних потреб.

Туристично-рекреаційна система як галузь господарства - це розгляд туристично-рекреаційної системи як галузі господарства, яка включає в себе інфраструктуру, транспорт, гостьові послуги та інші аспекти, спрямовані на задоволення потреб та побажань туристів.

Туристично-рекреаційна система як соціокультурне явище розглядається як складник соціокультурного середовища, який взаємодіє з місцевим населенням, зберігає та розвиває культурну спадщину та сприяє соціальній взаємодії.

Туристично-рекреаційна система як екологічний об'єкт може підкреслювати вплив туристично-рекреаційної системи на природне середовище, зокрема, якщо вона включає природні резервати, парки та інші природні об'єкти.

Туристично-рекреаційна система як інструмент регіонального розвитку може акцентувати роль туризму та рекреації у розвитку конкретних регіонів, сприяючи економічному та соціокультурному зростанню.

Ці визначення відображають різноманітні погляди на туристично-рекреаційні системи, які можуть взаємодіяти та доповнювати одне одного в розумінні сутності цих систем.

Туристично-рекреаційні системи є складними та інтегрованими структурами, які охоплюють різноманітні аспекти туризму та відпочинку. Сутність таких систем визначається комплексним підходом до розгляду та управління різноманітними елементами, які входять у сферу туризму та рекреації. Основні складові сутності туристично-рекреаційних систем представлені в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Основні складові сутності туристично-рекреаційних систем

Складові поняття	Характеристика
Мультидисциплінарність	Туристично-рекреаційні системи враховують елементи економіки, географії, соціології, екології та інших галузей науки для розуміння та ефективного управління туристичним процесом.
Інтегрованість	Вони об'єднують різні компоненти, такі як природні ресурси, культурна спадщина, інфраструктура, транспорт, гостьові послуги та інші, для створення повноцінного туристичного простору.
Стратегічне планування	Систематичне та стратегічне планування є ключовим аспектом, оскільки дозволяє враховувати довгострокові та короткострокові цілі, а також забезпечує сталість та стійкість туристичного розвитку.
Управління якістю	Забезпечення високої якості та стандартів обслуговування для задоволення потреб туристів та збереження природних та культурних ресурсів.
Взаємодія з географічним середовищем	Врахування впливу туристично-рекреаційних систем на природу та взаємодія з географічним оточенням, зокрема, збереження екологічної рівноваги та бережливе використання природних ресурсів.
Культурна та соціальна взаємодія	Збереження та розвиток культурної спадщини, а також сприяння взаєморозумінню та обміну між різними соціальними групами та культурами.
Економічна важливість	Туристично-рекреаційні системи визначаються їхнім внеском у економіку, зокрема, генерацією доходів, забезпеченням робочих місць та розвитком підприємництва.

Такий комплексний підхід робить туристично-рекреаційні системи важливим елементом розвитку та впливу на різні сфери суспільства.

З урахуванням туристично-рекреаційної системи як складової економічного комплексу країни, розглянемо основні функції цієї системи (див. рис. 1.1).

Рис. 1.1. Основні функції туристично-рекреаційної системи

Джерело: сформовано за даними [18, с. 46].

Класифікація ресурсів у сфері туризму та відпочинку відображена у таблиці 1.2, використовуючи сутнісний підхід.

Класифікація туристично-рекреаційних ресурсів

Рекреаційно-туристичні ресурси		
Природні	Природно-антропогенні	Антропогенні
Орографічні, у т.ч. спелеологічні та геологічні	Об'єкти ПЗФ	Археологічні
Кліматичні	Лісопарки	Архітектурно-історичні
Ландшафтні	Гідропарки	Дозвіллеві
Біотичні	Лугопарки	Етнографічні
Природні уніками	Водосховища	Біосоціальні
Гідрологічні	Ставки	Подієві

Джерело: складено авторкою на основі [7]

Інфраструктурна складова туристично-рекреаційних систем включає різноманітні об'єкти та устаткування, які забезпечують зручності для туристів та рекреантів під час їхнього перебування в даному регіоні. Ця складова важлива для створення комфортних умов, забезпечення безпеки, доступності та задоволення потреб та очікувань відвідувачів. Основні елементи інфраструктурної складової туристично-рекреаційних систем включають:

- Транспортна інфраструктура - забезпечує зручний доступ до туристичного регіону. Це може включати дороги, аеропорти, залізниці, порти, а також системи громадського транспорту в межах самого регіону.
- Гостьовість і розміщення – це готелі, мотелі, кемпінги, гостьові будинки, апартаменти та інші місця розміщення, які надаються для тимчасового проживання відвідувачів.
- Харчування та ресторанна інфраструктура – це ресторани, кафе, столові, закусочні та інші заклади, де туристи можуть смачно поїсти та спробувати місцеву кухню.

- Розваги та культурна інфраструктура: - це театри, музеї, галереї, кінотеатри, концертні зали, парки розваг, які пропонують розважальні та культурні можливості для відвідувачів.
- Спортивна інфраструктура – це спортивні комплекси, гольф-поля, велосипедні траси, спортивні майданчики та інші об'єкти для занять активним видами відпочинку.
- Медична інфраструктура - лікарні, клініки, аптеки та інші медичні установи для надання медичної допомоги та першої допомоги.
- Інформаційна інфраструктура включає туристичні інформаційні центри, вказівники, картографічні матеріали та інші ресурси, що сприяють орієнтації та інформуванню відвідувачів.

Інфраструктурна складова грає ключову роль у створенні приємного та ефективного туристичного середовища, а також сприяє економічному та соціокультурному розвитку регіону.

Туристично-рекреаційні системи представляють собою складні та інтегровані структури, що охоплюють різноманітні аспекти туризму та відпочинку. Сутність цієї системи розширеним комплексним підходом до розгляду та управління природними, культурними, економічними та соціальними елементами для створення повноцінного туристичного простору. Туристично-рекреаційні системи забезпечують економічний розвиток регіонів, забезпечуючи робочі місця, приносячи доходи та підвищуючи якість життя населення.

Інфраструктурна складова туристично-рекреаційна система відіграє ключову роль у створенні комфортних та безпечних умов для туристів. Транспортна інфраструктура забезпечує безпечний доступ, гостьовість та розміщення надають тимчасове проживання, харчування, розваги, спортивна та культурна інфраструктура створюють різноманітні можливості для відпочинку та розваг. Медична інфраструктура та інформаційні ресурси грають важливу роль у забезпеченні безпеки та інформуванні відвідувачів.

У великій мірі успішність туристично-рекреаційних систем залежить від ефективної організації та розвитку їх інфраструктури. Відповідна інфраструктура сприяє позитивному впливу туризму на економіку, культуру та середовище, забезпечуючи при цьому задоволення потреб туристів та рекреантів.

Ефективне управління туристично-рекреаційними системами та розвиток їхньої інфраструктури є завданням для забезпечення сталого розвитку та задоволення різноманітних потреб відвідувачів. При цьому важливо досягти екологічних, соціокультурних та економічних аспектів для забезпечення гармонійної взаємодії між туристичною діяльністю та природними оточеннями, підтримки місцевих спільнот та створення різноманітних та цікавих просторів для відпочинку та розваг.

1.2 Туристично-рекреаційні ресурси: структура та класифікація

Туристично-рекреаційні ресурси представляють собою природні об'єкти, такі як гірські ландшафти, водні резервуари, пляжі та природні заповідники, які приваблюють туристів своєю природною красою та різноманіттям.

Туристично-рекреаційні ресурси як культурні артефакти - це культурні та історичні об'єкти, такі як музеї, старовинні пам'ятки, спадщини та традиції, які привертають туристів для вивчення історії та культури певного архітектурного регіону.

Туристично-рекреаційні ресурси як об'єкти активного відпочинку - це різноманітні об'єкти для активного відпочинку, такі як гірські траси, велосипедні шляхи, гольф-поля, які сприяють розвитку рекреаційних видів відпочинку.

Туристично-рекреаційні ресурси як соціокультурна спадщина - це об'єкти, що включають соціокультурну спадщину, такі як фольклор, традиції та мови місцевого населення, які стають привабливими для туристів через їхню унікальність та автентичність.

Туристично-рекреаційні ресурси як інфраструктурні об'єкти - це готелі, ресторани, транспортні засоби, що забезпечують туристам комфорт і зручності під час їх перебування в обраному регіоні.

Ці визначення відображають різні аспекти та варіації туристично-рекреаційних ресурсів у залежності від їх характеру та функціонального призначення.

Туристично-рекреаційні ресурси - це природні, культурні, історичні, архітектурні та інші елементи, які привертають та задовольняють туристичні та рекреаційні потреби відвідувачів. Цей ресурс є основною складовою туристично-рекреаційної сфери та користується привабливістю конкретного регіону для туристів. Основні види туристично-рекреаційних ресурсів включають:

1. Природні ресурси:
 - Ландшафти (гірські хребти, річки, озера, моря, пляжі, ліси, долини, водоспади та інші природні об'єкти).
 - Екосистеми (національні парки, біосферні резервати, природні заповідники, де туристи можуть спостерігати за різноманітним флори та фауни).
2. Культурні та історичні ресурси:
 - Пам'ятки архітектури (замки, палаци, храми, церкви, міста, історичні квартали, музеї).
 - Традиції та фольклор (фестивалі, народні обряди, національна кухня, мистецтво та ремесла).
3. Рекреаційні та спортивні ресурси:
 - Спортивні комплекси (гольф-поля, стадіони, спортивні майданчики для активного відпочинку).

- Розважальні парки та атракції (Діснейленди, аквапарки, тематичні парки).
4. Медичні та відновлювальні ресурси:
 - Курорти (мінеральні води, грязі, лікувальні санаторії та клініки).
 - Спа-центри та велнес-зони (забезпечують релаксацію та покращення здоров'я).
 5. Інфраструктура для активного відпочинку:
 - Велосипедні та пішохідні маршрути (забезпечують можливості для екскурсії та фізичної активності).
 - Водні види відпочинку (дайвінг, серфінг, каякінг, яхтинг та інші види водних розваг).

Структура туристично-рекреаційної системи включає в себе наступні компоненти (див. рис. 1.2).

Рис. 1.2. Структура туристично-рекреаційної системи

Джерело: сформовано за даними [46, с. 76]

Туристично-рекреаційні ресурси взаємодіють, створюючи унікальні простори для відпочинку та розваг. розумна організація збереження та є комерційними завданнями для сталого розвитку їх туризму та забезпечення задоволення відвідувачів.

Туристично-рекреаційна система має свої особливості функціонування, оскільки вона об'єднує різноманітні елементи, які мають взаємодіяти для забезпечення туристичного та рекреаційного відпочинку. Основні особливості цієї системи включають:

1. Інтегрованість та мультидисциплінарність:

- Туристично-рекреаційна система об'єднати компоненти, такі як природні ресурси, культурні аспекти, рекреаційні зони, інфраструктура та інше, для створення комплексного продукту.

- Для успішного функціонування системи необхідно виконати аспекти природознавства, географії, історії, культурології, економіки та інших наук.

2. Сезонність та залежність від часу:

- Багато туристичних регіонів мають пікові періоди активності, які зазвичай пов'язані з певними порами року. Наприклад, гірські курорти можуть бути популярною зимою для лісників і влітку для любителів гірських походів.

- Туристична діяльність та попит на рекреаційні послуги можуть змінюватися від доби, тижня, святкових періодів та інших часових факторів.

3. Вплив та взаємодія з місцевим середовищем:

- Туристично-рекреаційна система може суттєво впливати на природні та культурні ресурси регіону. Системи сталого розвитку залишають за мету збереження цих ресурсів для майбутніх поколінь.

- Важливо забезпечити взаємовигідну взаємодію між туристично-рекреаційною системою та місцевим населенням, уніфікувати негативний вплив на місцеві спільноти та забезпечити їхню участь у розвитку.

4. Різноманіття та потреби різних груп туристів:

- Туристи можуть бути іншими за інтересами, віком, соціальним статусом та іншими характеристиками. Система повинна пропонувати різноманітність послуг для різних груп.

- Деякі туристи шукають активний відпочинок, інші віддають перевагу культурним аспектам чи розслабленню. Система повинна задовольняти різноманітні потреби.

5. Ефективне управління та маркетинг:

- Ефективне управління туристично-рекреаційною системою вимагає від планування, координації та контролю.

Класифікація туристично-рекреаційних ресурсів може вичерпати різноманітні аспекти, такі як природа, культура, рекреаційні можливості, інфраструктура та інші. Наведемо кілька підходів до класифікації:

1. За природними ресурсами:

- Природні ландшафти (гори, ліси, озера, річки, моря, пляжі тощо).
- Природні заповідники та парки (місця, збережені для екологічної різноманітності та відпочинку).

2. За культурними та історичними аспектами:

- Культурні об'єкти (музеї, храми, церкви, архітектурні пам'ятки).
- Історичні місця (археологічні пам'ятки, старовинні поселення).

3. За рекреаційними можливостями:

- Активний відпочинок (гірські лісні курорти, велосипедні маршрути, альпінізм).

- Розваги та атракції (тематичні парки, атракції, аквапарки).

4. За етнічною та соціокультурною спадщиною:

- Фольклор та традиції (фестивалі, обряди, народна музика).
- Етнічні групи (відвідування традиційних селищ із збереженням місцевої культури).

5. За інфраструктурними об'єктами:

- Готелі та ресторани (місця для проживання та харчування).

- Транспортні засоби (авіаційний, залізничний, автомобільний та водний транспорт).

6. За типами рекреації:

- Спортивні рекреаційні об'єкти (гольф, тенісні корти, спортивні майданчики).

- Рекреація на воді (пляжі, водні парки, дайвінг).

7. За попитом та пропозицією:

- Популярні туристичні дестинації (місця, які знають свою популярність серед туристів).

- Нові та розвиваючі регіони (місця, які тільки починають набирати популярність).

Класифікація може бути більш деталізованою у залежності від конкретних потреб дослідження чи планування розвитку туризму та рекреації.

Туристично-рекреаційні ресурси є важливою складовою туристичної індустрії та впливають на привабливість конкретного регіону для відпочинку та туризму. З їх структурою та класифікацією можна зробити наступні висновки:

- Туристично-рекреаційні ресурси представлені різноманітними компонентами, які можуть бути природними, культурними, рекреаційними, інфраструктурними тощо.

- Комплексність структури враховує важливість інтеграції різних елементів для створення повноцінного туристичного продукту.

- Класифікація ресурсів враховує різні аспекти, такі як природа, культура, рекреація, інфраструктура, що вказує на необхідність мультидисциплінарного підходу до розвитку та управління туристично-рекреаційними зонами.

- Важливо впливати на туристично-рекреаційні ресурси на місцеве середовище та забезпечувати взаємовигідну взаємодію між туристами, господарями та природними та культурними ресурсами.

- Сезонність та залежність від часу є найбільшими факторами активності при розвитку туристично-рекреаційних ресурсів, і вони є оптимальними періодами для туристичної діяльності.
- Класифікація враховує різноманітні потреби та інтереси різних груп туристів, вказуючи на необхідність розностороннього підходу до розвитку та маркетингу.

Загалом, розуміння структури та класифікації туристично-рекреаційних ресурсів є місцями для ефективного управління та розвитку туристичних регіонів, забезпечуючи належний баланс між економічним розвитком, збереженням природи та задоволенням потреб туристів.

1.3 Характеристика системи показників оцінки ефективності використання туристично-рекреаційних систем

Характеристика системи показників оцінки ефективності використання туристично-рекреаційних систем включає в себе низку критеріїв та показників, які можуть оцінити ефективність та вплив цієї системи на різні аспекти, такі як економічний розвиток, соціальна стабільність, збереження природи та ін.

Характеристика системи показників оцінки ефективності використання туристично-рекреаційних систем включає ряд ключових аспектів, які дозволили надати допомогу, успішно та стало використано ресурси для задоволення потреб туристів та сприяння розвитку регіону. Основні компоненти системи показників представлені в табл. 1.3.

Ці показники взаємодіють для створення повноцінної системи оцінки ефективності використання туристично-рекреаційних ресурсів, сприяючи науково-обґрунтованим стратегіям розвитку та управління туристичними об'єктами.

Таблиця 1.3

Основні компоненти системи показників використання туристично-рекреаційних систем

Показники	Компоненти
Економічні показники	Сума коштів, яку принесли туристи в регіон. Розподіл грошей туристів між іншими видами послуг та товарів.
Створення робочих місць	Кількість нових робочих місць, які створено через розвиток туризму.
Соціокультурні показники	Рівень задоволення туристів від відпочинку та надання послуг.
Взаємодія з місцевим населенням	Сприяння розвитку місцевого співтовариства та позитивна взаємодія з туристами.
Збереження культурної спадщини	Заходи для збереження та пропаганди культурних цінностей.
Екологічні показники	Ступінь захисту природи та збереження біорізноманіття. Оцінка негативного впливу туристично-рекреаційної діяльності на навколишнє середовище.
Інфраструктурні та логістичні показники	Кількість та якість готелів, ресторанів, транспортних засобів тощо.
Доступність та зручність	Рівень доступності для туристів, якість дороги, транспортна доступність.
Маркетингові та рекламні показники	Рівень популярності регіону як туристичного напрямку.
Ефективність маркетингових заходів	Результативність заходів для просування та реклами туристичного продукту.
Трансформація туристичного потоку	Диверсифікація туристичного потоку. Різноманітність груп туристів та їхніх потреб.
Управління сезонністю	Заходи для згладжування сезонних піків.
Ступінь залученості місцевого бізнесу	Рівень участі місцевих підприємств у туристичному бізнесі.
Стимулювання підприємництва	Заходи для підтримки та розвитку місцевих підприємств.

Розвиток туристично-рекреаційної інфраструктури має бути зосередженим на кількох ключових аспектах для забезпечення ефективного та сталого розвитку туризму:

- Розробка системи безпеки та екстреної допомоги туристам.

- Створення комфортних умов проживання для відпочинку та відпочинку.
- Покращення інфраструктури транспорту для легкого доступу до туристичних об'єктів.
- Визначення оптимальних маршрутів для туристів.
- Розбудова парків, зона відпочинку та спортивних майданчиків.
- Збереження та відновлення природних ландшафтів.
- Організація культурних подій та фестивалів.
- Реставрація та збереження історичних та культурних пам'яток.
- Доступ до інформації про туристичні об'єкти та послуги.
- Впровадження сучасних технологій для полегшення взаємодії та забезпечення інформованості туристів.
- Планувати так, щоб забезпечити стійкість розвитку туристичних зон.
- Підвищення екологічної свідомості серед туристів та місцевого населення.
- Залучення місцевих бізнесів до розвитку туризму.
- Забезпечення взаємодії з місцевою громадою при формуванні та розвитку туристично-рекреаційної інфраструктури.
- Активна реклама для залучення уваги та туристичного потенціалу.
- Створення та утримання унікального туристичного образу.

Зосередження розвитку туристично-рекреаційної інфраструктури забезпечують балансування між економічними, соціокультурними та екологічними аспектами, сприяючи сталому та природозберігаючому туризму.

Для забезпечення стійкості розвитку туристичних зон слід урахувувати різні аспекти, такі як економічні, соціокультурні та екологічні фактори. Перерахуємо основні стратегії:

- Диверсифікація економіки. Розробка різних сфер економіки, не обмежуючись тільки туризмом, щоб зменшити ризики від змін у туристичній сфері.
- Підтримка місцевих підприємств. Залучення місцевих підприємств до розвитку туризму та сприяння їх стійкості.
- Контроль завантаження. Регулювання кількості туристів для збереження екології та забезпечення якості відпочинку.
- Стратегії низького сезону. Стимулювання відвідування протягом усього року шляхом розробки привабливих пропозицій під час низьких сезонів.
- Участь місцевої громади. Забезпечення участі місцевих мешканців у процесі прийняття місцевих рішень та забезпечення вигод для населення.
- Збереження культурної спадщини. Розвиток туризму так, щоб він не порушував традиційні культурні та соціальні цінності.
- Екологічна освіта. Підвищення свідомості туристів та місцевого населення щодо екологічних питань.
- Збереження природних резерватів. Визначення та зони збереження, які необхідно залишити непорушеними.
- Інновації в інфраструктурі. Використання технологій для покращення якості послуг та збереження сучасних ресурсів.
- Інфраструктурні проєкти з екологічним спрямуванням.
- Розробка інфраструктурних проєктів, спрямованих на збереження навколишнього середовища.
- Узгодженість стандартів. Співпраця з іншими регіонами та визначення загальних стандартів для розвитку туризму.
- Ефективні механізми регулювання. Запровадження ефективних систем регулювання для збалансування інтересів усіх сторінок.

Забезпечення стійкості розвитку туристичних зон вимагає гармонійного поєднання економічних, соціокультурних та екологічних аспектів, з урахуванням потреб місцевих громад та збереження природних ресурсів.

У найзагальнішому вигляді рекреаційна інфраструктура поділяється на кілька основних підгруп, які включають різноманітні об'єкти та послуги для задоволення рекреаційних потреб користувачів. Основні підгрупи рекреаційної інфраструктури включають:

- Зони відпочинку в містах зі спеціально облаштованими зонами для прогулянок, спорту та відпочинку.
- Ареали, де зберігають та демонструють різноманітні види рослин.
- Об'єкти для проведення спортивних подій та змагань.
- Місця для заняття фізичною активністю та тренуваннями.
- Об'єкти з атракціонами, ігровими зонами та розвагами.
- Закладки для перегляду фільмів та вистав.
- Місця для плавання та водних розваг.
- Природні водні об'єкти, що використовують для відпочинку та розваг.
- Території, де зберігають та досліджують природу.
- Місця для екологічних прогулянок та спостережень.
- Об'єкти проживання та відпочинку.
- Місця для оздоровлення та відпочинку з покращеними умовами.
- Інституції вивчення та популяризації культури та мистецтва.
- Історичні об'єкти, які звертають увагу через свою архітектурну цінність.

Ці підгрупи взаємодіють та створюють комплексну рекреаційну інфраструктуру, сприяючи задоволенню різноманітних потреб та інтересів користувачів.

Характеристика системи показників оцінки ефективності використання туристично-рекреаційних систем дозволяє здійснити комплексний аналіз та

програмне забезпечення успішність та ефективність розвитку туристичної індустрії.

Система показників оцінки охоплює різноманітні аспекти, включаючи економічні, соціокультурні та екологічні, що дозволяє отримати комплексний погляд на стан та розвиток туристично-рекреаційних систем.

Врахування показників економічної вигідності, таких як прибутковість та витрати, дозволяє оцінити внесок туризму в економіку та ефективність інвестицій у туристичні проекти.

Аналіз соціокультурних аспектів включає в себе вивчення впливу туризму на місцеве населення, збереження культурної спадщини та розвиток соціальної інфраструктури.

Урахування екологічних показників оцінює, що туристична діяльність приділяє увагу збереженню природи та раціональному використанню ресурсів.

Оцінка інфраструктурної готовності, включаючи транспортну доступність, якість житла, наявність розважливих об'єктів, покращення рівня комфорту для туристів.

Визначення впливу туризму на місцеву економіку та зайнятість дозволяє змінити роль туристичної галузі в соціальному розвитку регіону.

Система показників дозволяє проводити моніторинг тенденцій у туристичній галузі та робити прогнози для подальшого розвитку.

Оцінка взаємодії з місцевою громадою та наявність механізмів взаємодії між державою, громадськістю та бізнесом на рівні участі та підтримки.

Ця характеристика визначає ключові аспекти, які слід враховувати при оцінці ефективності використання туристично-рекреаційних систем та формування стратегій для сталого та успішного розвитку туризму в конкретному регіоні країни.

Висновки до 1 розділу

Туристично-рекреаційні системи є складними галузями, що об'єднують різноманітні ресурси та інфраструктуру для забезпечення відпочинку, розваг та вивчення нових місць. Інфраструктурна складова включає в себе парки, спортивні майданчики, культурні об'єкти, транспортні мережі та інше, що сприяє зручності та задоволенню потреб туристів.

Туристично-рекреаційні ресурси представляють собою різноманітні об'єкти та природні багатства, які привертають та задовольняють інтереси туристів. Їхню структуру та класифікацію можна поділити на природні, культурні, спортивні та інші, що дозволяє ефективно управляти та використовувати ці ресурси для розвитку туризму.

Система показників для оцінки ефективності використання туристично-рекреаційних систем включає економічні, соціокультурні, екологічні та інші критерії. Це дозволяє забезпечити комплексний аналіз впливу туризму на різні аспекти, а також сформулювати стратегії для сталого та збалансованого розвитку.

Загальною тенденцією є те, що туристично-рекреаційні системи є найбільшим чинником для економічного, соціального та культурного розвитку регіонів та країни. Ефективне управління і використання ресурсів у цих системах сприяє створенню приємного та сталого середовища для туристів, місцевих громад та інвесторів.

РОЗДІЛ 2

Сучасний стан та аналіз розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю

2.1 Загальна характеристика Китаю та міжнародне регулювання туристичної діяльності

Китай, офіційно відомий як Китайська Народна Республіка (КНР), є найбільшою країною у світі за кількістю населення та однією з найбільших за площею території.

Китай розташований в Східній Азії і займає значну частину Великого Китайського континенту. Має різноманітну географію, включаючи великі рівнини, височинні плато, гори та пустелі. Річки Янцзи та Хуанхе, а також озеро Пойан, відомі своєю величезною важливістю для країни.

Столицею Китаю є Пекін, який є політичним, культурним і економічним центром країни.

Китай є найбільш населеною країною у світі з понад 1.4 мільярда людей. Різноманіття етнічних груп, де головну частину становлять китайці Хань, але є також численні інші національності.

Офіційною мовою є китайська, яка має декілька діалектів, але найбільш поширений є мандарин.

Китай є другою за величиною економікою у світі, визначеною великим виробництвом та експортом товарів. Має швидкий темп економічного зростання та інноваційні програми в галузі технологій.

Китай є соціалістичною державою, де діє однопартійна система з домінуванням Комуністичної Партії Китаю.

Китай має багатий культурний спадок, який охоплює тисячі років історії, мистецтва, літератури та філософії. Великий внесок у світову культуру здійснили китайська кухня, каліграфія, традиційна медицина та інші аспекти.

Китай стає лідером у галузі технологій, включаючи штучний інтелект, телекомунікації, сонячні енергосистеми та інші інновації.

Китай приваблює велику кількість туристів своєю багатою культурою, історією, природною красою та сучасними місцями розваг.

Китай стикається з викликами, такими як забруднення навколишнього середовища, демографічні проблеми та виклики у галузі прав людини.

Китай є країною, що зберігає традиції та водночас стрімко розвивається, граючи важливу роль у глобальному економічному та політичному контексті.

Китай має різноманітні природні ландшафти, включаючи гори, озера, річки та пустелі. Гірські регіони, такі як Гімалаї, привертають любителів альпінізму та природи.

Нескінченні пагорби Хуаньшань вважаються одними з найкрасивіших гірських масивів у Китаї, де туристи можуть насолоджуватися величчю природи та традиційними будівлями.

Шанхай - це сучасний космополітичний центр з величезними хмарочосами, торговими районами та широким вибором ресторанів та магазинів.

Гонконг – це сполучення східного та західного впливу, з найбільшими торговими центрами та культурними подіями.

Макао – це світова столиця азартних ігор і колоніальна архітектура.

Ерлунг-Цзян - один з найбільших природних резерватів у світі, де можна зустріти рідкісні види рослин та тварин.

Емеішань - святинна гора з досить збереженим середовищем, визначена ЮНЕСКО.

Один з найбільших та найновіших парків Дисней в світі є Диснейленд у Шанхаї.

Футуристичне місто Канчжоу. З лазерними шоу та інноваційною архітектурою.

Традиційні фестивалі:

- Свято весни (Новий рік) - це масштабне святкування з парадом, феєрверками та традиційними обрядами.
- Свято омолодження – це свято свіжості та нового початку, що відзначається весняними вечорами та музичними виступами.

Ідеальна нагода для любителів спорту відвідати Китай і переглянути світові спортивні події.

Китай пропонує різноманітні можливості для туризму, об'єднуючи традиційну культуру з сучасністю та природними чудесами. Ця країна має щось для кожного типу туриста, незалежно від його інтересів та відпочинків.

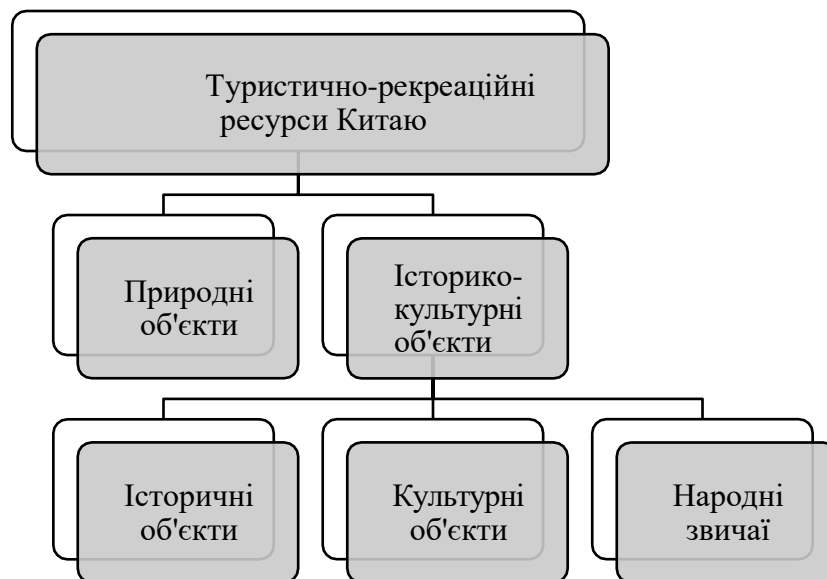

Рис. 2.1. Класифікація туристичних ресурсів Китаю

Джерело: складено авторкою на основі [61].

Китай славиться своєю багатою історією та культурою. Велика Китайська стіна, Заборона в Пекіні, та традиційні буддистські храми - це лише декілька об'єктів, що приваблюють туристів.

Форт Цзинбін у Пекіні та Ліцзіху у Шанхаї пропонують унікальний вигляд на історію імператорських династій.

Отже, у Китаї перелік об'єктів всесвітньої спадщини включає такі природні туристичні місця (див. табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Список природних об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Китаї

№ п/п	Назва об'єкту	Дата включення до об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО
1	Гора Тайшань	1987
2	Печери Могао	1987
3	Гора Хуаншань	1990
4	Мальовничий та історичний район долини Цзючжайгоу	1992
5	Гора Вуї	1999

Джерело: складено авторкою на основі [60]

Отже, у Китаї перелік об'єктів всесвітньої спадщини охоплює наступні історико-культурні місця (див. табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Список історико-культурних об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Китаї

№ п/п	Назва об'єкту	Дата включення до об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО
1	Велика стіна	1987
2	Імператорський палац династій Мін і Цін	1987
3	Мавзолей першого імператора Цінь	1987
4	Місце в Чжоукоудянь	1990
5	Мальовничий та історичний район Хуанлун	1992
6	Історичний район Вуліньюань	1992
7	Гірський курорт та його околиці, Ченде	1994
8	Храм і кладовище Конфуція та сімейний особняк Конг у Цюйфу	1994
9	Комплекс стародавніх будівель в горах Удан	1994
10	Історичний ансамбль палацу Потала, Лхаса	1994, 2000, 2001
11	Національний парк Лушань	1996
12	Мальовничий район гори Емей, у тому числі мальовничий район Лешань Гігантського Будди	1996
13	Старе місто Ліцзян	1997
14	Стародавнє місто Яо	1997
15	Класичні сади Сучжоу	1997, 2000
16	Літній палац, імператорський сад у Пекіні	1998
17	Храм Неба: імператорський жертвний вівтар у Пекіні	1998
18	Наскельні різьблення Дазу	1999
19	Гора Ціньчен і іригаційна система Дуцзян'янь	2000
20	Стародавні села в Південному Аньхой - Сіді і Хунцун	2000
21	Гроті Лунмен	2000
22	Імператорські гробниці династій Мін і Цин	2000, 2012

Джерело: складено авторкою на основі [60]

Розглянемо деякі аспекти міжнародного регулювання туристичної діяльності Китаю (табл. 2.3)

Таблиця 2.3

Міжнародне регулювання туристичної діяльності Китаю

Напрями	Характеристика
Візовий режим	Китай встановлює правила та умови видачі віз для іноземців, які відвідують країну. Ці правила можуть змінюватися залежно від політичної та економічної ситуації.
Туристичні об'єкти	Китай активно просуває свої туристичні атракції та стимулює розвиток туризму в різних регіонах країни. Це може включати будівництво нових туристичних об'єктів та інфраструктури.
Регулювання туроператорів	Для забезпечення безпеки та якості турів Китай може встановлювати вимоги до діяльності туроператорів та інших суб'єктів туристичного бізнесу.
Контроль за виїздом групи	Китай може встановити обмеження на виїзд групи туристів за кордон.
Безпека та здоров'я	З огляду на пандемію COVID-19 Китай прийняв заходи для забезпечення безпеки туристів та запобігання поширенню інфекції.
Міжнародна співпраця	Китай бере участь у міжнародних форумах та обмінних ініціативах з іншими країнами для розвитку туризму.

Джерело: власна розробка авторки

Відмова від галузевої стратегії на користь стратегії узгодженого розвитку туризму й інших опорних секторів національної економіки задає нову траєкторію розвитку індустрії задоволення потреб подорожуючих і закладає надійні підвалини її подальшого прогресу.

Китай, як найбільша країна у світі за кількістю населення та однією з найбільших за площею території, вражає своєю різноманітністю та культурною спадщиною. З її гірськими пейзажами, імпазантиними історико-культурними пам'ятками та сучасними міськими центрами, Китай привертає туристів різноманітних інтересів. Країна також визначається стрімким економічним розвитком, технологічними досягненнями та впливовою роллю на світовій арені.

Міжнародне регулювання туристичної діяльності Китаю включає в себе різноманітні аспекти, оскільки країна активно взаємодіє з міжнародними партнерами та організаціями. Зокрема, Китай співпрацює зі Світовою організацією туризму (UNWTO) та іншими міжнародними структурами для сприяння розвитку туристичної галузі, вдосконалення стандартів обслуговування та збільшення туристичного потоку.

В контексті пандемії COVID-19 міжнародне співробітництво щодо туризму набуло особливого значення. Країни активно співпрацюють у впровадженні безпекових протоколів, обміні інформацією та взаємній підтримці для відновлення та підтримки туристичного сектору.

Китай, який поєднує свою багату культурну спадщину з сучасністю, є важливим учасником міжнародної туристичної сцени. Його здатність забезпечувати різноманітні туристичні досвіди та активно брати участь у міжнародній співпраці свідчать про вагомую роль Китаю в світовому туризмі. Зокрема, у контексті сучасних викликів, таких як пандемія, співпраця та взаєморозуміння стають ключовими елементами для подолання труднощів та забезпечення стійкого розвитку туризму в Китаї та за його межами.

2.2 Структура туристично-рекреаційних систем Китаю

Структура туристично-рекреаційних систем Китаю:

1. Природні ресурси:

- Гімалаї, Хуаншань, Емеішань представляють величезний потенціал для гірського туризму та альпінізму.
- Заповідники, такі як Ерлунг-Цзян та Цзінгайсі, пропонують унікальні природні ландшафти та різноманіття флори і фауни.

2. Історико-культурні об'єкти:

- Ліцзіху та інші імператорські палаци та храми являють собою історичну культурну спадщину.

- Велика Китайська Стіна – це символ стійкості та величі, приваблює мільйони туристів щорічно.

Шанхай та Пекін – це сучасні мегаполіси із висотними хмарочосами, торговими центрами та технологічними інноваціями.

Сучасні споруди, такі як Китайський національний центр для мистецтва та Тайпей 101 у Шанхаї, привертають шанувальників архітектури.

Тигровий резерват сімін - це зберігання та відновлення природних середовищ для важливих видів тварин, таких як амурський тигр.

Парк Цзянцзяцзе – це ландшафтно-екологічний резерват з великою біорізноманіттю.

Гонконг та Макао - це центри азартних ігор та розваг, пропонують розкішні казино та шоу.

Унікальні міські центри, такі як Цзіньцзі Інтернешнл Центр у Гуанчжоу, пропонують розваги та шопінг.

Китайські туристично-рекреаційні системи поєднують багатий природний та культурний спадок з сучасними зручностями, надаючи туристам неповторний та різноманітний досвід.

Так, Китай володіє вражаючим потенціалом для розвитку туризму через різноманітні аспекти свого культурного, природного та історичного надбання.

Багата історія та традиції Китаю створюють унікальний культурний досвід для відвідувачів. Імператорські палаци, храми, фестивалі та традиції привертають туристів із всього світу.

Гірські хребти, річки, озера та природні парки роблять Китай популярним для екотуризму та пригод.

Велика Китайська Стіна та інші природні чудеса є об'єктами масового інтересу.

Розвинуті міста, такі як Шанхай та Пекін, пропонують великі торговельні центри, високотехнологічні інновації та архітектурні шедеври.

Тому в країні розвиваються різні види туризму, найважливішими серед яких є культурно-пізнавальний, етнічний, релігійний, діловий, виставковий, освітній, оздоровчий тощо (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Види та характеристика туризму в Китаї

Назва	Характеристика
Культурно-пізнавальний туризм	Лідуючу позицію у сфері туризму Китаю займає На сьогодні на території КНР знаходяться 19 об'єктів, включених до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, розташовано 99 культурних міст, які представляють історичний і культурний інтерес, знаходяться понад 750 пам'ятників загальносвітового значення [4]. Найбільш відвідуваними містами країни є Пекін і Шанхай. Тут краще розвинена транспортна інфраструктура й індустрія гостинності. Віддалені міста теж мають туристичний попит. Так, у невеликих провінціях і містах можна побачити визначні пам'ятки старовини, насолодитися прекрасними пейзажами, дізнатися більше про культуру країни й наблизитися до неї
Етнічний туризм	стає невід'ємною частиною культурно-пізнавального туризму, оскільки Китай населяють десятки національностей, які мають свої традиції, національний одяг, кухню та звичаї.
Релігійний туризм	Нині у Китаї спостерігається динамічний розвиток релігійного туризму. Люди відправляються в паломницькі та екскурсійні поїздки по святих місцях і релігійних центрах, прагнуть брати участь у релігійних церемоніях, відвідувати монастирі, деякі відпочиваючи залишаються в монастирях на тривалий час із метою пошуку себе та самовдосконалення [6, с. 6]. Увагу туристів усе більше привертають буддиські та даоські монастирі та храми. Найбільш відомими є храми Баймаси (Лоян), Дациеньсі (Сіань), Ліньїнсьи (Ханчжоу). До числа найбільш відвідуваних даоських храмів можна віднести Байюньгуан (Пекін), Цін'я-Нгун (Ченду) й Тайцінгун (Шеньян). У Шанхаї особливо відвідуваними в наш час є храми Ченхуанмяо й Юйфеси з нефритовою статуєю Будди, оздобленого дорогоцінним камінням. Відомими буддиськими монастирями є Таерси (Цинхай), Юнхегун (Пекін), і, безумовно, Шаолінь (провінція Хенань) [9].
Лікувально – оздоровчий туризм	Найбільш відвідуваними містами країни є Пекін і Шанхай. Тут краще розвинена транспортна інфраструктура й індустрія гостинності. Віддалені міста теж мають туристичний попит. Так, у невеликих провінціях і містах можна побачити визначні пам'ятки старовини, насолодитися прекрасними пейзажами, дізнатися більше про культуру країни й наблизитися до неї

Джерело: власна розробка авторки

Міські зони відпочинку та розваг, такі як Диснейленд у Шанхаї, приваблюють різні аудиторії. Традиційне мистецтво, як китайський живопис, кераміка та кунг-фу, стають об'єктами вивчення та захоплення туристів.

Китайська кухня визнана світовою, що привертає гурманів та любителів нових смаків.

Розвинена туристична інфраструктура, включаючи комфортні готелі, ефективний транспорт та технологічні зручності.

Активна співпраця з міжнародними організаціями та партнерами допомагає в обміні туристичними ідеями та створенні нових маршрутів.

Згідно з даними туристичної компанії Китаю China Highlights, 10 ключових туристичних центрів включають: Юньнань, Гуйлінь, Ченду, Тибет, Чжанцзяцзе, Хуаншань, Сямень, Пекін, Сіань та Шанхай, а також Сучжоу та Ханчжоу [59]. Детальний огляд цих місць представлено на рис. 2.2.

Рис. 2.2 Найбільш популярні туристичні дестинації Китаю

Джерело: [59]

Китай володіє численними парками, які представляють різноманітність природних крас, культурних атракцій та розважальних можливостей. Ось кілька видатних парків у Китаї:

1. Національний Парк Зіжняншань (Jiuzhaigou Valley National Park). Розташований у провінції Сичуань. Природні озера, водоспади, гірські пейзажі та велика біорізноманітність.

Рис. 2.3 Національний Парк Зіжняншань (Jiuzhaigou Valley National Park)

Національний Парк Зіжняншань (Jiuzhaigou Valley National Park) - це природний резерват, розташований у провінції Сичуань, на заході Китаю. Парк є визнаним світовим природним дивом і занесений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО. Парк славиться своїми красивими озерами, які включають такі, як "Дев'ять драконів" та "Лівий дракон." Величні водоспади, такі як "Печера водоспадів Радуги," додають мальовничості парку. Зіжняншань оточений гірськими хребтами і включає в себе величезні гори і

скелі. Унікальна гірська формація та величезні хребти роблять парк популярним серед любителів гірських подорожей. Парк вбирається за свою високу біорізноманітність, включаючи різноманіття рослин, тварин та птахів. Тут можна зустріти таких рідкісних жителів, як панди, яких зараз зберігають та вивчають у парку. Зіжньяншань славиться своїми яскравими сезонними змінами кольорів, особливо восени, коли парк перетворюється в справжній калейдоскоп. У парку знаходяться стародавні тибетські храми і селища, які додають культурний аспект подорожі. Парк привертає туристів своєю природною красою і унікальністю екосистеми, що відзначається численними природними дивами та історичними пам'ятками.

2. Національний парк Хуаншань (Huangshan National Park) розташований в провінції Аньхой, східний Китай. Відомий своїми гірськими вершинами, величними хмарочосами, стародавніми соснами та туманними пейзажами. Цей парк є одним із найвизначніших природних місць у Китаї і включений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО. Парк славиться своїми унікальними гірськими вершинами, що виглядають, наче вони виростають із землі як величезні стовпи. Ці вершини часто оточені туманом, що створює мальовничі пейзажі. Кам'яні формації у формі мостів та стрімкі сходи додають парку загадковий і декоративний характер. Найвідоміший з них - "Готові встромити шлях." Хуаншань володіє давніми сосновими лісами, де деякі дерева віком понад 1000 років. Соснові дерева, кам'яні багаторічники та різноманіття рослин додають природну різноманітність. Різноманітні місця для спостереження, такі як "Тераса Дивовижних Поетів," де відкриваються неймовірні види на гори і хмари. Хуаншань пов'язаний із традиційною китайською живописною та літературною культурою, і часто виступає як інспірація для художників та поетів. Для того, щоб допомогти туристам долати високі вершини, споруджені кам'яні сходи, існують канатні дороги та інші інфраструктурні зручності. Парк Хуаншань привертає людей своєю природною красою, вражаючими гірськими формаціями та сприяє духовному та культурному розвитку відвідувачів.

Рис. 2.4 Національний парк Хуаншань (Huangshan National Park)

3. Парк Ліньцзян (Lingshan Grand Buddha Scenic Area). Парк Ліньцзян (Lingshan Grand Buddha Scenic Area) - це туристичний комплекс, розташований біля міста Вутай в провінції Цзянсу на сході Китаю. Основною атракцією парку є величезний буддійський статуя Великого Будди Ліньцзян, одного з найвищих буддійських статуй у світі. Головна атракція парку - статуя Великого Будди Ліньцзян, висотою понад 88 метрів. Статуя виготовлена з бронзи і розташована на вершині гори, звідки відкривається прекрасний вид на оточуючі пейзажі. Парк включає в себе різноманітні буддійські храми та монастирі, де відвідувачі можуть побачити внутрішні інтер'єри та релігійні реліквії. Окрім буддійських архітектурних об'єктів, парк також вражає природною красою, зеленими лісами та гірськими ландшафтами. Парк включає різні культурні та туристичні зони з ресторанами, магазинами та інфраструктурою для відвідувачів. Ще однією цікавістю є спіральна сходовая конструкція, яка обходить гору та веде до статуї Великого Будди. Парк Ліньцзян привертає відвідувачів не лише своєю духовною атмосферою, але і величезною буддійською статуєю та мальовничими краєвидами.

Рис. 2.5 Парк Ліньцзян (Lingshan Grand Buddha Scenic Area)

4. Парк Тяньму (Tianmen Mountain National Forest Park) - це природний парк, розташований в китайській провінції Хунань. Головною atrakцією парку є гора Тяньму (Tianmen Mountain), яка відома своєю унікальною геологією та природними красивими об'єктами. Парк також славиться своєю лісовою природою та різноманіттям флори та фауни. Одна з найвизначніших гір Китаю, що виглядає, наче її вершина відсічена, утворюючи природний аркуш. На вершині гори є видовищний кам'яний відбиток логотипу китайського національного прапору. Туристи можуть скористатися вражаючою трамвайною дорогою, яка веде на вершину гори, забезпечуючи захоплюючі краєвиди. Тунель, вирізаний прямо в скелі гори, веде до вершини і є ще однією унікальною архітектурною особливістю. Для тих, хто любить пригоди, є сходи, які ведуть на вершину гори. Це величезна драбина з більше ніж 999 сходинками. У парку є різні природні об'єкти, такі як природні мости, водоспади та лісові траси. Протягом алеї Тяньмень розташовані традиційні китайські будівлі, а також зони для відпочинку та розваг. Парк Тяньму є популярною туристичною destinations, яка пропонує унікальні природні та архітектурні видовища для відвідувачів.

Рис. 2.6 Парк Тяньму (Tianmen Mountain National Forest Park)

5. Парк Путошань (Putuo Mountain Scenic Area) розташований на однойменному острові Путоу. Цей парк є однією з чотирьох святих буддійських гір в Китаї і важливим пунктом паломництва для буддистів. Путошань вважається однією з найсвятіших буддійських гір в Китаї. Це важливе паломництво для буддистів і місце поклоніння. Парк має численні буддійські храми і пагоди, такі як Головний Храм Пуцзяо і Храм Гуан'ін. Острів Путоу славиться своєю природною красою, включаючи гори, ліси та пляжі. На території парку розташовані величезні буддійські статуї, включаючи статую Майтреї та статуї Будди. Велика частина парку пропонує прекрасні відкриті видовища на море та навколишні гори. Є паломницькі шляхи та траси, які дозволяють відвідувачам відвідати різні святині та природні місця. Путошань також володіє численними святинями та місцями, пов'язаними із буддизмом і буддійською легендою. Парк Путошань володіє особливим духовним значенням для буддистів і пропонує унікальні культурні та природні враження для відвідувачів.

Рис. 2.7 Парк Путоушань (Putuo Mountain Scenic Area)

6. Парк Яньміншань (Yanmingshan National Forest Park). Розташований у пригороді Пекіна. Гірські вершини, водоспади, альпійські луки та давні храми.

Рис. 2.8 Парк Яньміншань (Yanmingshan National Forest Park)

7. Парк Вангцзіван (Wangcizhuan Scenic Area). Розташований у провінції Хенань. Мальовничі сади, озера та традиційні архітектурні елементи.

8. Емеджіншань (Emeishan) - це гора та природна туристична область, розташована в провінції Сичуань, Китай. Ця гора має велике культурне та духовне значення, оскільки на її території розташовані численні буддійські храми та святині. Емеджіншань входить до списку світової спадщини ЮНЕСКО.

Рис. 2.9 Емеджіншань (Emeishan)

Величні буддійські храми, гірські стежки та панорамні види. Золотий Верхній Храм (Jinding) розташований на вершині гори та вважається одним із найвищих буддійських храмів у Китаї. Він пропонує чудовий краєвид на навколишні гори. Храм Великої Країни (Dafo Temple) - священний буддійський храм, де можна побачити велику статую будди Путо. Храм Високого Сходження (Wannian Temple), який має довгу історію та прикраси в стилі традиційного китайського мистецтва. Емеджіншань пропонує прекрасні природні ландшафти, гірські стежки та каскадні водоспади. Шаолінський Храм Самецького Піку (Qingyin Pavilion) розташований на підніжжі Емеджіншаня, цей храм є місцем, де можна насолодитися природніми красами

та відвідати буддійські святині. Парк багатий на різноманіття рослинного світу, включаючи декілька видів рослин, які вважаються ендеміками. Емеджіншань є популярним пунктом для паломництва та туризму, який об'єднує культурні, природні та духовні аспекти.

Ці парки пропонують туристам можливість насолоджуватися природними дивами, культурними спадщинами та різноманітними відпочинковими можливостями, що робить їх популярними серед відвідувачів.

Лікувально-оздоровчий туризм у Китаї є важливою галуззю туризму, орієнтованою на покращення здоров'я та оздоровлення туристів. Китай володіє багатим спадщиною традиційної китайської медицини, що включає такі елементи, як трав'яна медицина, акупунктура, тайцзицюань, цигун та інші методи, які використовуються для збереження здоров'я та лікування різноманітних хвороб.

Традиційна китайська медицина (ТКМ):

- Трав'яна Медицина – це використання рослин та трав для лікування різноманітних хвороб та підтримки загального здоров'я.
- Акупунктура – це введення тонких голок у точкові зони для стимуляції енергетичних шляхів тіла.
- Тайцзицюань - це комбінація рухів та медитації для поліпшення фізичного та психічного здоров'я.
- Цигун – це система вправ, що включає рухи, дихання та медитацію для збереження енергії та здоров'я.

Використання природних термальних джерел для лікування та відновлення організму. Розташування курортів у живописних природних місцях для забезпечення турпоходів.

Медичні програми для лікування конкретних захворювань або здоров'я загалом. Інтеграція традиційної та сучасної медицини.

Програми йоги та медитації для психоемоційного здоров'я та стресового розслаблення.

Розташування у природних зонах, де можна насолоджуватися свіжим повітрям та чистими природними ресурсами.

Китайська вегетаріанська кухня – це здорова та балансована харчова система, яка використовує рослинні продукти та трави.

Лікувально-оздоровчий туризм у Китаї дозволяє туристам не лише насолоджуватися культурою та природою, але і займатися активним підтриманням та відновленням свого здоров'я.

Впровадження технологічних рішень, таких як цифрові музеї та віртуальні тури, робить туристичний досвід більш захоплюючим.

Розвиток туризму у Китаї не тільки стимулює економіку, але й сприяє міжнародному розумінню та обміну культурними цінностями.

Китай має чудові можливості для розвитку туризму. Тут величезна кількість ресурсів для культурного збагачення, безліч історичних цінностей, різноманітна й унікальна природа.

Структура туристично-рекреаційних систем Китаю вражає своєю різноманітністю та комплексністю. З великими історичними та культурними надбаннями, розмаїттям природних крас, сучасними міськими центрами та інноваційним підходом до туризму, Китай вирізняється як надзвичайно приваблива для туристів країна. Зростаюча тенденція до розвитку туризму підтримується широким спектром туристичних атракцій та послуг.

Лікувально-оздоровчі центри, які використовують елементи традиційної китайської медицини, такі як акупунктура та тайцзицюань.

Впровадження високих технологій, віртуальних турів та інших інновацій для покращення туристичного досвіду.

Активна участь у міжнародних туристичних програмах та обміні культурними ідеями.

Ці елементи формують багатоаспектну туристичну індустрію, що вирізняється унікальністю та різноманіттям, роблячи Китай привабливим напрямком для різних типів подорожей та відпочинку.

2.3 Ефективність використання і відтворення туристично -рекреаційних ресурсів Китаю

Ефективність використання і відтворення туристично-рекреаційних ресурсів Китаю є ключовим аспектом для сталого розвитку туризму в країні. Для оцінки цього процесу розглядаються різні показники та аспекти:

- Важливо враховувати вплив туристичних дій на природу та довкілля. Збереження екосистем, різноманіття флори та фауни є ключовим для сталого туризму.
- Ефективне регулювання туристичних потоків допомагає уникнути перенаселення та зберегти культурні та природні об'єкти.
- Розвиток та підтримка туристичної інфраструктури, включаючи готелі, транспортні засоби та інші послуги, впливають на задоволення та комфорт туристів.
- Важливо забезпечити, щоб туризм приносив користь місцевому населенню, зокрема за допомогою створення робочих місць та розвитку місцевих підприємств.
- Збереження та презентація культурних об'єктів та традицій допомагає привертати туристів та зберігати унікальність регіону.
- Розвиток туризму може стати джерелом доходу для регіонів та сприяти загальному економічному зростанню.
- Застосування сталих практик та інновацій у розвитку туризму сприяє забезпеченню тривалої ефективності та конкурентоспроможності.

Важливо балансувати між розвитком туризму та збереженням природних та культурних ресурсів, а також забезпечити взаємне вигідні відносини для місцевого населення та туристів. Регулярна оцінка та адаптація стратегій та політик туризму допомагають досягти ефективного та сталого використання туристично-рекреаційних ресурсів.

Країни, звідки головним чином приїжджають туристи в Китай, переважно розташовані у сусідніх регіонах (див. табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Основні країни-генератори туристів до Китаю та міжнародні туристичні прибуття [50]

Рейтинг	2008 рік		2018 рік	
	Країни	Прибуття	Країни	Прибуття
1	Південна Корея	396,04	Південна Корея	419,35
2	Японія	344,61	Японія	269,71
3	Росія	312,34	Сполучені Штати	248,46
4	Сполучені Штати	178,64	Росія	241,55
5	Малайзія	104,05	Монголія	149,43
6	Сінгапур	87,58	Малайзія	129,15
7	Філіппіни	79,53	Філіппіни	120,50
8	В'єтнам	74,35	Сінгапур	97,84
9	Монголія	70,53	Індія	86,30
10	Австралія	57,15	Канада	85,02

Щодо напрямків подорожей, китайські туристи виявляють перевагу Гонконгу, Макао, Тайваню та сусіднім країнам, з Гонконгом і Макао залишаються основними пунктами. На даний момент виїзний туризм з Китаю в основному зосереджений на короткі відстані. Понад 50% кількості туристів, які відвідують Гонконг, Макао та Тайвань, свідчать про велику популярність цих напрямків. Китай став найбільшим джерелом туристів для країн, таких як Таїланд, Японія, Південна Корея, В'єтнам, Мальдіви та Велика Британія (див. табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Рейтинг основних країн призначення виїзного туризму в Китаї за 2008-2019 років [66]

Рейтинг	Прибуття	
	2008 рік	2019 рік
1	Японія	Японія
2	В'єтнам	Південна Корея
3	Південна Корея	Сполучені Штати
4	Росія	Таїланд
5	Сполучені Штати	Австралія
6	Сінгапур	Сінгапур
7	Таїланд	Франція
8	Малайзія	Об'єднане Королівство
9	Австралія	Канада
10	М'янма	Нова Зеландія

Таблиця 2.7

Рейтинг країн світу за показниками кількості туристів та туристичних прибуттів, 2019 рік

№	Назва країни	Кількість туристів			Назва країни	Кількість міжнародних туристичних прибуттів		
		млн осіб	Зміни, %			млн осіб	Зміни, %	
			за рік	за 5 р.			за рік	за 5 р.
1	Франція	89,424	+0.1	+1.3	Франція	211,912	-	+0.5
2	Іспанія	84,883	+2.5	+5.5	США	166,009	-2.0	-1.4
3	США	81,187	+1.8	+1.5	Китай	162,538	+2.5	+4.8
4	Китай	63,647	+1.2	+2.7	Іспанія	126,170	+1.4	+3.3
5	Італія	61,964	+0.7	+5.0	Мексика	97,406	+0.9	+3.8
6	Туреччина	44,652	-2.4	+2.3	Італія	95,399	+2.3	+4.2
7	Мексика	42,204	+2.2	+7.5	Польща	88,515	+3.0	+3.7
8	ФРН	39,725	+2.2	+3.8	Угорщина	61,397	+6.5	+6.0
9	Таїланд	39,341	+3.0	+9.7	Хорватія	60,021	+4.1	+3.2
10	Великобританія	37,466	+3.2	+2.8	Туреччина	51,747	+12.2	+4.5

Складено авторкою за [73]

У минулому десятилітті Китай став однією з найбільших туристичних дестинацій у світі.

Важливо зауважити, що туризм значно змінюється під зовнішніми факторами, такими як геополітичні події, епідемії, економічні умови та інші чинники. В останні роки Китай активно працює над розвитком і покращенням своєї туристичної інфраструктури, привертаючи увагу туристів з усього світу.

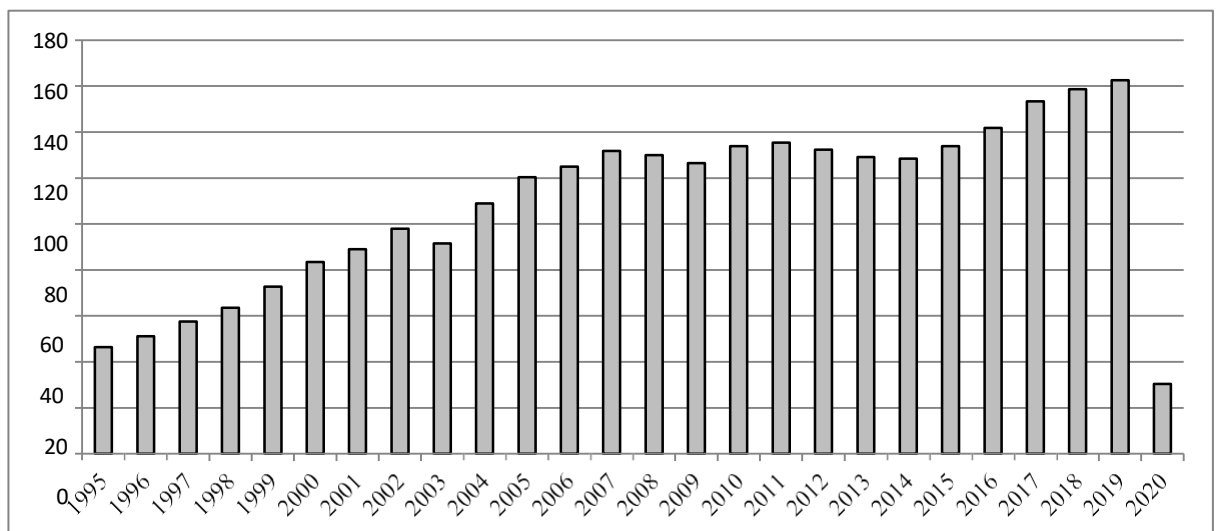

Рис. 2.10 Міжнародні туристичні прибуття до Китаю у 1995 - 2020 рр., млн осіб (складено авторкою за [73])

За показниками туристичних прибутків, Китай посідає третє місце у світі, зростаючи на 4,8% протягом останніх п'яти років. У 2019 році був зафіксований рекордний показник з кількості туристів та туристичних прибутків до Китаю за весь період досліджень. Однак пандемія COVID-19 суттєво вплинула на туристичну сферу Китаю, і вже у 2020 році кількість міжнародних туристичних прибутків зменшилася уп'ятеро, склавши 30,402 мільйони прибутків - найнижчий показник для країни з часу початку збору статистичних даних у 1995 році.

Китай також майже потрапляє до десятки країн за обсягом прибутків від туризму (див. табл. 2.8). Проте, динаміка, як видно, не є задовільною. З 2014 року надходження від міжнародного туризму в Китаї зменшилися на 1,6% за п'ятирічний період. На жаль, у 2019 році Китай майже догнав Туреччину, випередивши Об'єднані Арабські Емірати з показниками у 38,413 мільярди доларів. У 2020 році, у перший рік пандемії COVID-19, туристична індустрія принесла Китаю близько 14,2 мільярди доларів від міжнародних туристів, що стало найменшим показником за останні двадцять років.

Таблиця 2.8

Рейтинг країн світу за показниками надходжень від туризму, 2019 рік

№	Назва країни	Кількість надходжень від міжнародного туризму		
		млрд дол	Зміни, %	
			за рік	за 5 р.
1	США	233,461	-1,8	+0,9
2	Іспанія	81,368	+0,1	+2,6
3	Франція	71,011	-2,8	+1,1
4	Таїланд	65,082	+6,0	+11,1
5	ФРН	58,201	-2,1	-0,2
6	Італія	51,910	+0,6	н/д
7	Великобританія	49,580	+2,2	-0,8
8	Японія	49,206	+8,7	+18,8
9	Австралія	47,953	+1,3	+6,1
10	Туреччина	42,350	+15,2	+1,1
11	Китай	40,737	+0,9	-1,6

Складено авторкою за джерелом [3]

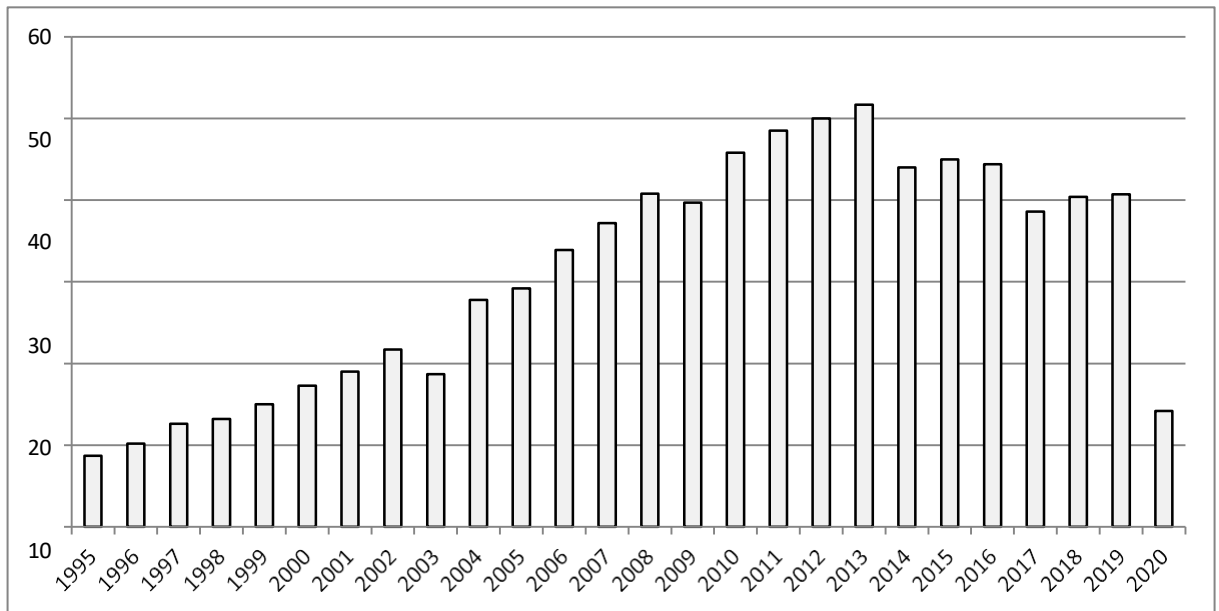

Рис. 2.11 Надходження від міжнародного туризму у 1995–2020 рр. в Китаї, млрд дол. (складено авторами за [73])

Активний розвиток туристично-рекреаційних систем у Китаї має численні переваги, які сприяють як внутрішньому, так і міжнародному туризму. Деякі з переваг включають:

1. Розвиток туризму сприяє зростанню економіки. Послуги, пов'язані з туризмом, такі як готелі, ресторани, транспорт, покупки та розваги, створюють нові робочі місця і сприяють збільшенню доходів національної економіки.

2. Розвиток туризму призводить до підвищення рівня життя місцевого населення через зростання зайнятості, збільшення податкових надходжень і розвиток інфраструктури.

3. Туристи привозять з собою різноманітні культурні впливи, а також вивчають та цінують місцеві традиції. Це сприяє культурному обміну та взаєморозумінню між різними національностями.

4. Зростання туризму може призводити до збільшення іноземних інвестицій, оскільки компанії з інших країн можуть вкладати кошти в галузь туризму та пов'язані сектори.

5. Розвиток туризму дозволяє підтримувати та зберігати місцеву культуру, традиції і історію, оскільки це стає джерелом привабливості для відвідувачів.

6. Створення різноманітних туристичних маршрутів приваблює різні категорії туристів, що сприяє різнобічній туристичній індустрії.

Загалом, розвиток туризму є комплексним процесом, який може внести значний внесок у розвиток країни, створюючи нові можливості і поліпшуючи якість життя населення.

Висновки до 2 розділу

Китай, з його вражаючою історією та різноманітним культурним спадком, виступає як важливий гравець у світовому туристичному сегменті. Країна має величезний потенціал для розвитку туризму завдяки своїм природним красам, історичним пам'ятникам і сучасній інфраструктурі. Міжнародне визнання та попит на китайські туристичні напрямки ростуть, що робить Китай ключовим гравцем у світовій туристичній індустрії.

У контексті світового туризму, Китай виконує важливу роль у визначенні та дотриманні міжнародних стандартів і правил. Регуляція туристичної діяльності включає участь у міжнародних організаціях, впровадження стандартів безпеки та забезпечення якості обслуговування для задоволення міжнародних туристів.

Туристично-рекреаційні системи Китаю складаються з різноманітних компонентів, таких як природні, культурні, історичні та сучасні атракції. Галузеві осередки, національні парки, історичні пам'ятки та сучасні міські зони відпочинку сприяють формуванню комплексних туристичних маршрутів.

Китай виявляє активний підхід до управління та збереження туристично-рекреаційними ресурсами. Інвестиції у розвиток інфраструктури, підтримка національних парків, збереження культурної спадщини та створення нових туристичних напрямків є ключовими факторами, які впливають на ефективність використання цих ресурсів.

Загалом, Китай виявляє величезний потенціал у сфері туризму, і впровадження ефективних стратегій розвитку дозволяє країні займати провідні позиції в галузі туристично-рекреаційного бізнесу.

РОЗДІЛ 3

Основні шляхи розвитку та покращення туристично-рекреаційних систем Китаю

3.1 Перспективні шляхи розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю

Хоча Китай активно розвиває туристично-рекреаційні системи, є кілька не вирішених питань та викликів:

- Сталість екологічності. З ростом туризму може виникнути загроза для природних ресурсів та екосистем. Питання сталості екологічності включає в себе необхідність збалансованого використання природних ресурсів та заходи для запобігання екологічному знеціненню в зоні туристичного впливу.
- Масовий туризм та навантаження на інфраструктуру. Збільшення числа туристів, особливо у популярних туристичних локаціях, може призвести до перевантаження інфраструктури, такої як транспорт, готелі та інші об'єкти. Це може викликати проблеми з розширенням та підтримкою високого стандарту обслуговування.
- Збереження культурної спадщини. З великою кількістю туристів може виникнути загроза для збереження культурної спадщини та історичних об'єктів. Необхідно розвивати стратегії, щоб забезпечити збереження та відтворення цінних культурних пам'яток.
- Міжкультурне взаєморозуміння. Зростання міжнародного туризму покладає великий натиск на питання міжкультурного взаєморозуміння. Важливо створити програми та ініціативи, що сприяють обміну ідеями та розумінню різних культур.
- Безпека туристів. Питання безпеки туристів стає актуальним у зв'язку зі збільшенням терористичних загроз та епідемій, таких як пандемія

COVID-19. Китай повинен постійно адаптувати та вдосконалювати системи безпеки для захисту туристів та інфраструктури.

- Управління туризмом у великих містах. Розвиток туризму у великих містах, таких як Пекін і Шанхай, вимагає ефективного управління та планування, щоб уникнути проблем перевантаження, забруднення та інших негативних наслідків.

Ці питання вимагають уважного вивчення та вдосконалення стратегій управління туризмом у Китаї, щоб забезпечити сталий та збалансований розвиток туристично-рекреаційних систем.

SWOT-аналіз туристично-рекреаційних систем Китаю може допомогти ідентифікувати внутрішні сильні і слабкі сторони, а також зовнішні можливості та загрози. В табл. 3.1 представлено загальний SWOT-аналіз для туристично-рекреаційних систем Китаю.

Таблиця 3.1

SWOT-аналіз туристично-рекреаційних систем Китаю

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
<p>Китай має вражаючу природну різноманітність, включаючи гори, озера, річки та моря, що приваблює туристів.</p> <p>Країна має тисячолітню історію та культурні пам'ятки, які привертають історико- та культурознавців.</p> <p>Розвинена транспортна система, сучасні готелі та розважальні комплекси створюють комфортні умови для туристів.</p> <p>Китайська кухня є визнаною в усьому світі, і кулінарні тури можуть привертати гурманів.</p>	<p>Англійська мова не завжди широко використовується, що може становити труднощі для іноземних туристів.</p> <p>Деякі популярні туристичні місця стикаються з проблемами забруднення навколишнього середовища.</p> <p>Залежність від внутрішнього туризму може призводити до перенаселення та зносу деяких атракцій.</p>
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
<p>Інвестиції в нові готелі, розваги та транспорт дозволять розширити туристичні можливості.</p> <p>Звернення уваги до екологічного туризму може повернути екологічно свідомих туристів.</p> <p>Розвиток програм культурного обміну може поглибити зв'язки між Китаєм та іншими країнами.</p>	<p>Геополітичні або економічні труднощі можуть впливати на туристичну індустрію.</p> <p>Захворювання, подібні до COVID-19, можуть спричинити значний спад у міжнародному та внутрішньому туризмі.</p> <p>Інші країни Азії також активно привертають туристів, конкуруючи з Китаєм за увагу відвідувачів.</p>

SWOT-аналіз є стратегічним інструментом, який може допомогти виробити оптимальні стратегії розвитку та управління туристичним сектором Китаю.

Оптимальні стратегії розвитку та управління туристичним сектором Китаю можуть враховувати різні аспекти, такі як покращення інфраструктури, реклама, розвиток нових туристичних маршрутів, залучення іноземних інвестицій та збалансоване використання природних та культурних ресурсів. Запропоновано можливі стратегії розвитку та управління туристичним сектором Китаю:

1. Розвиток та модернізація транспортної інфраструктури для полегшення доступу до туристичних об'єктів.
2. Будівництво та покращення готелів, ресторанів та інших туристичних зручностей.
3. Збільшення рекламної присутності Китаю на світовому ринку, використовуючи різноманітні медіа-канали та соціальні мережі.
4. Співпраця з міжнародними туроператорами та агентствами для просування китайських туристичних пакетів.
5. Збереження та охорона природних резерватів та екосистем для привертання туристів, які цінують екологічні аспекти.
6. Впровадження екологічно чистих практик у туристичній галузі.
7. Підтримка культурного обміну через організацію фестивалів, виставок, театральних постановок та інших подій.
8. Збереження та відновлення історичних та культурних пам'яток.
9. Використання новітніх технологій, таких як віртуальна реальність, для створення інноваційних туристичних досвідів.
10. Запровадження систем електронного квиткування та інших цифрових сервісів для полегшення подорожей.
11. Сприяння розвитку туризму в регіонах, які ще не використовують свій повний туристичний потенціал.

12. Залучення інвестицій для створення зон відпочинку, де туристи можуть насолоджуватися природою та рекреаційними можливостями.

13. Залучення іноземних інвесторів та партнерів для розвитку туристичних проєктів.

14. Забезпечення зручних умов для в'їзду для іноземних туристів, таких як спрощення візового режиму та інші об'легшення.

Ці стратегії можуть сприяти збільшенню конкурентоспроможності Китаю на світовому туристичному ринку та стимулювати сталіший розвиток туристичної галузі у країні.

PEST-аналіз є інструментом для визначення впливу політичних, економічних, соціальних та технологічних факторів на туристичну галузь. Розглянемо PEST-аналіз для розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

PEST-аналіз для розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю

Політичні фактори	Економічні фактори
<p>Стабільність політичної ситуації сприяє розвитку туризму.</p> <p>Легкість отримання віз може збільшити приплив іноземних туристів.</p> <p>Податкові стимули для туристичних підприємств та інвесторів можуть сприяти розвитку галузі.</p>	<p>Зростання економіки сприяє збільшенню доходів та споживанню туристичних послуг.</p> <p>Зміни в обмінних курсах можуть впливати на вартість туристичних послуг для іноземних туристів.</p>
Соціокультурні фактори	Технологічні фактори
<p>Збереження та просування культурної спадщини привертає туристів.</p> <p>Розуміння потреб та вподобань різних груп туристів.</p>	<p>Використання віртуальної реальності, мобільних додатків та інших технологій для залучення та обслуговування туристів.</p> <p>Розвиток онлайн-бронювань та інтернет-платформ для туристичних послуг.</p>

Цей аналіз дозволяє зрозуміти широкий контекст, в якому функціонує туристична галузь у Китаї, і враховувати важливі фактори, що впливають на її розвиток.

3.2 Сучасний стан парку «Край світу» і план його реконструкції та оновлення

Цей парк, відомий як "Тіана-Хайяо" у китайській транскрипції, представляє собою романтичне і захоплююче місце, розташоване на заході від Саньї. Відкритий у 1988 році, назва парку буквально перекладається як "найдальша точка неба та моря". Це місце вважалося колись найважливішим, оскільки китайці вважали, що небо має форму квадрата, а земля – кола.

Парк привертає туристів своєю природною красою, особливо популярний серед закоханих. Великий білий пляж на березі моря з мальовничими гладкими валунами створює унікальну атмосферу. Кожен валун часто асоціюється з легендою та має відповідну назву, наприклад, "камінь багатства" або "розбите серце", і на них часто висять написи.

Розташований на схилі гори Малін, парк розташований біля самого моря. Прогулюючись уздовж берега, можете побачити камінь з чотирма ієрогліфами, що перекладаються як "Стовп, що підтримує південний край неба". Легенда пов'язана з цим написом розповідає про рибалок, яких небесна богиня-мама захищала від страшних штормів.

Парк також включає торговий центр, етнічну групу національності Лі, та морський зоопарк з різними зонами, включаючи відділ морських птахів та рептилій, а також акваріум з тропічною фауною. Щорічно у парку відбувається міжнародний весільний фестиваль, а восени тут організовується фестиваль ліхтарів.

Практична інформація про парк «Край світу»

Місце розташування	На березі моря
Часи роботи	08.00- 18.00
Веб - сайт	www.aitianya.cn

Під час планування реконструкційних заходів для парку ми старалися максимально зберегти його першостворений вигляд та структуру. Під час огляду парку було виявлено, що там росте 30 екземплярів дерев та чагарників. Більшість з них (88%) знаходиться в задовільному стані. Однак деякі деревні породи не тільки втратили свою декоративну привабливість, але також стали потенційною загрозою для безпеки відвідувачів через своє становище та можливість завдати шкоди. Таким чином, 49 дерев потрібно видалити, а 25 вимагають омолоджувальної обрізки.

Рис. 3.1. Схема парку із позначками для виконання робіт із видалення дерев

Запропоновано провести нові посадки дерев на місцях деяких видалених екземплярів, вздовж алеї та в центральних частинах секторів.

Рис. 3.2 Схема парку із позначками для проведення робіт з посадки дерев

В рамках проєкту не передбачено отримання фінансової вигоди, тому перерахуємо лише перелік витрат на виконання робіт. Основні витрати на реконструкцію включають три основні компоненти: витрати на рослинний матеріал, витрати на виконання робіт та витрати на придбання матеріалів і дрібної архітектурної форми. Ці кошти будуть виділені із казни Китаю.

Туризм в Китаї піддається регулюванню як внутрішньою, так і міжнародною правовою системою (табл. 3.4).

Внутрішня та міжнародна правова система регулювання туризму в Китаї

Внутрішня та міжнародна правова система	Характерні ознаки
Внутрішнє законодавство	Китай має внутрішні закони та нормативи, спрямовані на регулювання туризму в країні. Ці закони можуть включати в себе правила для туроператорів, готелів, агентів індустрії та інші аспекти туристичної діяльності.
Туроператорська діяльність	Туроператори в Китаї обов'язково повинні мати ліцензії та дотримуватися встановлених нормативів. Це стосується як внутрішніх, так і міжнародних туроператорів.
Туристичні атракції	Управління та регулювання туристичних атракцій також може бути визначеним у законодавстві. Це включає в себе встановлення стандартів безпеки та управління великими туристичними об'єктами.
Візовий режим	Правила в'їзду та в'їзду для іноземних туристів регулюються міграційними законами. Вимоги до отримання віз, тривалість поїздки та інші аспекти можуть змінитися у відносинах з країнами громадянства.
Контроль якості та безпеки	Для забезпечення безпеки та комфорту туристів Китай може встановлювати стандарти для готелів, ресторанів та інших туристичних послуг.
Екологічні та культурні аспекти	Особлива увага може приділятися екологічним та культурним аспектам туризму, щоб зберегти природні резервати та культурну спадщину.
Маркетинг та реклама	Китай може використовувати маркетингові та рекламні стратегії для просування своїх туристичних атракцій на світовому ринку.

Джерело: власна розробка авторки

Це загальний огляд, і конкретні положення можуть змінюватися відповідно до конкретних регіонів і аспектів туристичної індустрії в Китаї.

3.3 Стратегія розвитку національної індустрії туризму Китаю

По-перше, велика територія, яка є приблизно в двадцять разів більшою, ніж територія Німеччини, робить Китай привабливим центром туризму завдяки великому розмаїттю ландшафтів і кліматичних умов.

Культурно-історичний аспект також грає важливу роль у залученні туристів до Китаю. З своєю історією, яка налічує століття, починаючи з періоду, коли Китай був однією з найвишуканіших і винахідливих цивілізацій планети, ця країна залишила собою багатий культурний та історичний спадок. З найвідоміших пам'яток можна відзначити Велику стіну та Заборонене місто, а також інші архітектурні шедеври, такі як Шовковий шлях.

Комплексний підхід до туризму в Китаї також привертає увагу. За останні десятиліття Китай став комерційним і торговельним центром, виробляючи та експортуючи різноманітні товари. Ця комерційна активність сприяє розвитку туристичних платформ.

Крім того, природні умови в Китаї грають свою роль, оскільки країна пропонує різноманітні туристичні напрямки протягом всіх чотирьох сезонів. Найкращі періоди для відвідування - весна та осінь, коли більшість популярних місць мають найбільш сприятливі умови для туризму.

Історично, подорожі в Китаї були пов'язані з бізнесом та торгівлею, але з часом вони стали розважальним видом відпочинку. Китайський туризм розкривається як щось більше, ніж просто відпочинок, представляючи собою окремий світ історії та культури, що привертає подорожуючих.

Розпочнемо історію китайських туристичних агентств із 1923 року, коли туристичний відділ було створено при Шанхайському комерційно-ощадному банку під керівництвом Чена Гуанфу. У 1927 році цей відділ став першим самостійним туристичним агентством в Китаї, хоча багато з невеликих турорганізацій перестали функціонувати під час воєн.

З розвитком урбанізації від 1978 року до 2019 року рівень урбанізації в Китаї зріс з 10,6% до 60,6%. Це сприяло інтенсивному росту туристичної індустрії. У 2018 році внесок туризму у ВВП Китаю становив 11,04%, що вказує на стратегічне значення галузі для національної економіки. Більшість зайнятого населення Китаю було пов'язано з туризмом прямо чи опосередковано.

Згідно з аналітичним звітом "Основна ситуація на туристичному ринку в 2018 році", туризм став основою економіки Китаю, приносячи великий внесок у ВВП. У 2019 році комплексний внесок туризму у ВВП склав 10,94 трлн. юанів, що становить близько 11,05% від загального ВВП Китаю. Також індустрія туризму створила значну кількість робочих місць.

За останні роки Китай став однією з найпопулярніших світових туристичних дестинацій, привертаючи як в'їзних, так і виїзних туристів. Зростання середнього класу та політика відкритості з боку влади сприяють цьому тренду.

Після запровадження політики відкриття у 1978 році китайський туризм набував все більшого значення і став важливою галуззю протягом останніх двох десятиліть. Загалом, туристична індустрія суттєво впливає на управління політикою, представляючи сектор, на якому підприємства та уряд можуть базувати свої стратегічні рішення. Шопінг туристичного попиту виявляє позитивний вплив на економічну систему Китаю, збільшуючи створення доданої вартості/ВВП та доходу домогосподарств.

Важливість національної туристичної системи для економічного зростання Китаю підтверджують внутрішні та міжнародні дебати, а також емпіричний аналіз, що виконується стосовно ролі всіх операторів у виробництві туристичних послуг та у внутрішньому та зовнішньому туристичному попиті.

На ранніх етапах існування Народної Республіки подорожі та туризм розглядалися як форма політичної діяльності, але відкриття Китаєм дверей для зовнішньої політики у 1978 році перетворило туризм у важливу економічну стратегію. Це стало одним із напрямків зростання, що сприяло економічній та соціально-культурній трансформації країни.

З урахуванням того, що основним напрямом розвитку в майбутньому уряд Китаю бачить саме внутрішній туризм, розроблена нова туристична стратегія на майбутнє.

В стратегії містяться рекомендації громадським музеям, меморіальним залам і місцям патріотичного виховання поступово ставати безкоштовними для корінних громадян країни [8].

Національна стратегія розвитку туризму в Китаї розроблена урядовими органами та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення стійкого та збалансованого розвитку туристичної галузі (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Стратегія розвитку національної індустрії туризму Китаю

Основні напрями	Характерні ознаки
Внутрішній туризм	Однією з основних стратегій є стимулювання внутрішнього туризму. Китай розвиває внутрішні туристичні напрямки, щоб залучити китайців до подорожей по власній країні. Це включає розвиток туристичних атракцій, подій та інфраструктури для внутрішніх туристів.
Міжнародний туризм	Китай активно сприяє розвитку міжнародного туризму, вивчає та просуває свої унікальні культурні та історичні особливості для привертання іноземних туристів. Розширення міжнародних туристичних зв'язків і співпраця з іншими країнами також можуть бути частиною стратегії.
Інфраструктура	Розвиток туристичної інфраструктури є ключовим елементом стратегії. Це включає будівництво готелів, аеропортів, транспортних мереж, а також розвиток технологій для полегшення подорожей та забезпечення комфорту туристів.
Екологічна стійкість	Збереження природних ресурсів та екологічна стійкість залишаються все більшими пріоритетами у розвитку туризму в Китаї. Заходи приймаються для збереження екосистем, природних пам'яток та місць загального значення.
Культурний обмін	Збільшення культурного обміну через туризм є частиною стратегії. Програми обміну, культурні фестивалі та інші заходи спрямовані на поглиблення взаєморозуміння між усіма культурами.
Розвиток нових продуктів та послуг	Сприяння розробці нових туристичних продуктів та послуг, таких як тематичні парки, екскурсії, гастрономічні враження тощо.
Використання технологій	Використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект, мобільні додатки та віртуальна реальність, для покращення туристичного досвіду та зручності.

Джерело: власна розробка авторки

Ці аспекти взаємодіють для створення всебічної стратегії, спрямованої на розвиток та підтримку туризму в Китаї.

Для відзначення значущості національної туристичної системи Китаю в економічному вимірі, розглянемо два ключові показники, такі як валовий внутрішній продукт (ВВП) і дохід від туризму.

Національна туристична система Китаю, спрямована на генерацію ВВП та економічну діяльність, має позитивний вплив на сучасне соціальне життя. Внутрішній туризм значно зріс, що дало можливість різноманітному населенню Китаю здобувати нові знання та зміцнювати соціальну співпрацю. Зростання в'їзного та виїзного туризму сприяє розвитку міжнародних зв'язків та сприяє взаєморозумінню між різними культурами та традиціями.

Це також викликало конкуренцію між туристичними структурами, що позитивно позначилося на цінах та якості туристичних послуг. За даними Всесвітнього економічного форуму за 2019 рік, Китай посідає високе місце в глобальному індексі конкурентоспроможності подорожей і туризму, відображаючи його значущі досягнення у цій сфері.

Китай має найбільшу кількість об'єктів всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО в світі, а також видовищну дику природу, займаючи шосте місце за даними Всесвітнього економічного форуму. Країна лідирує за цифровим попитом на нематеріальну спадщину, культурні та розважальні програми, посідає друге місце за кількістю спортивних стадіонів і восьме місце за діловими заходами.

Низькі ціни на готелі (25-е місце) і знижені податки на квитки допомагають знизити витрати на проживання та подорожі в Китаї. Розширений перелік авіаперевізників (7-е місце у світі) сприяє легкості подорожей, а обширна залізнична мережа (17-е місце за якістю і 25-е за ефективністю) полегшує внутрішні переміщення. Однак для майбутнього розвитку туризму в Китаї потрібно зробити більше інвестицій у покращення якості доріг (42-е місце), аеропортів (53-е місце) та портів (55-е місце).

Низький пріоритет туризму (50-66), несприятлива міжнародна відкритість (76-е місце) з важкими візовими вимогами (132-е місце) і недостатньо розвинута інфраструктура туристичних послуг (86-е місце) створюють перешкоди для потенційних відвідувачів, навіть при певних успіхах у розвитку інфраструктури туризму.

Незважаючи на певні покращення, екологічна стійкість Китаю залишається низькою (120-е місце у світі), що свідчить про численні екологічні проблеми, такі як високе забруднення повітря (136-137-е місце), вирубка лісів (52-53-е місце), загроза дикої природи (120-122-е місце), вичерпання водних ресурсів (55-67-е місце) і недостатня очистка стічних вод. Це може впливати на привабливість Китаю для природних туристів, що відзначається нижчою ранговою позицією у світі, від 89-го до 95-го місця.

Аналогічно, потенційні відвідувачі можуть бути занепокоєні станом охорони здоров'я та санітарії в Китаї (62-е місце), а також рівнем безпеки та захищеності під час перебування (59-е місце), навіть при загальному визнанні значного прогресу в цих напрямках. Сильний ринок людських ресурсів і праці (24-е місце), разом із досягненнями в бізнес-середовищі та готовністю до впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), сприяють створенню сприятливого інвестиційного клімату в туристичній системі Китаю та відповідній онлайн-екосистемі.

Висновки до 3 розділу

Основні шляхи розвитку та покращення туристично-рекреаційних систем Китаю включають в себе ряд стратегічних напрямів, спрямованих на підвищення якості та конкурентоспроможності сектору. Перспективні шляхи розвитку включають в себе активне використання цифрових технологій для покращення обслуговування та залучення туристів, розвиток сталого туризму

та екологічно чистих ініціатив, а також сприяння інноваційним підходам у галузі розваг та рекреації.

Сучасний стан парку "Край світу" вимагає уваги до його інфраструктури та контенту. Плани його реконструкції та оновлення повинні враховувати сучасні тенденції у дизайні парків, використовувати технології віртуальної реальності та інтерактивні розваги. Важливо підкреслити унікальність парку та створити привабливий простір для різноманітних аудиторій.

Відтворення паркових ресурсів Китаю має базуватися на збереженні природного середовища, розвитку рекреаційної інфраструктури та створенні унікальних туристичних атракцій. Суттєву увагу слід приділити інтеграції культурно-історичних компонентів у паркові зони.

Розрахунок показників ефективності використання і відтворення паркових ресурсів Китаю на перспективу вимагає системного підходу. Важливо враховувати не лише економічні аспекти, але й соціокультурні та екологічні показники для забезпечення сталого та балансованого розвитку парків.

Загалом, розвиток туризму та рекреації в Китаї потребує комплексного вдосконалення і інновацій, щоб забезпечити стале зростання галузі та задоволення потреб різних груп туристів.

ВИСНОВКИ

Науково-теоретичні засади туристично-рекреаційних систем базуються на інтеграції знань з галузей туризму, рекреації, географії, соціології та інших наук. Системний підхід, структурний аналіз та урахування потреб та очікувань туристів є основними концепціями. Розвинуті теоретичні підходи дозволяють розуміти вплив туристичної діяльності на економіку, культуру та середовище.

Сучасний стан туристично-рекреаційних систем Китаю свідчить про значний прогрес та зростання галузі. Інтеграція культурних та природних ресурсів, розвиток інфраструктури та використання сучасних технологій сприяли зростанню числа туристів. Однак існують виклики, такі як недостатня екологічна стійкість та несприятлива міжнародна відкритість.

Основні шляхи розвитку включають в себе впровадження інноваційних технологій для покращення обслуговування та залучення туристів, розвиток сталого туризму та екологічно чистих ініціатив, а також вдосконалення інфраструктури. Системне планування та комплексний розвиток туризму становлять ключові аспекти.

Загальною метою є створення туристичних систем, які не лише приваблюють туристів, але й зберігають природні та культурні ресурси, забезпечують економічне зростання та покращення якості життя місцевого населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Близнюк А. С. Рекреаційна інфраструктура як головна складова рекреаційного простору. Інвестиції: практика та досвід № 2/2019с. 124-127. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/2_2019/21.pdf .
2. Борисюк О.А. Географічний регіон як об'єкт туристичного маркетингу / Борисюк О.А., Дудник І.М., Беркова О.П. // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Географія. – 2019. – Вип. 4 (74). – С. 23-31.
3. Макара О. В., Гарасюк Д. М. Теоретичні основи формування територіальних туристично-рекреаційних систем. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2014. № 2 (64). С. 53-58. URL: <http://journal.puet.edu.ua/index.php/nven/article/viewFile/788/836>.
4. Покоłodна М.М. Рекреаційна географія: Навч. посібник / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : ХНАМГ, 2012. 275 с.
5. Статистичний комюніке КНР про національний економічний і соціальний розвиток у 2019 році. URL: http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/202002/t20200228_1728913.html.
6. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2007. 312 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/fomenko.htm.
7. Шевченко А.В., Сава Є.В. Особливості сучасного стану розвитку ринку туристичних послуг в Україні. Економіка та управління національним господарством. 2018. Випуск № 5(67). с. 45-50.
8. Шепелюк С.І. Особливості становлення та розвитку туристичної індустрії в Україні. Вісник ДІТБ. 2013. №17. С. 262-268. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/shepeljuk2.htm.
9. Baatarsuren B. China Tourism: Get Known To Unknown Side Of The Asian Giant. Discover China. 2022. Mar 05. URL:

<https://www.discoverchina.com/article/china-tourism>.

10. Bai X, Shi P, Liu Y. Realizing China's urban dream. *Nature*. 2014. №509. p. 158-160. URL: <https://www.nature.com/articles/509158a>.
11. Bieger T. *Tourismuslehre – Ein Grundriss*. Haupt. Bern. 2004. p. 349
12. Bieger T., Wittmer A. Air transport and tourism – Perspectives and challenges for destinations, airlines and governments. *Journal of Air Transport Management*. 2006. № 12. pp. 40-46
13. Blazyte A. Revenue from tourism in China 2011-2021. URL: <https://www.statista.com/statistics/236040/revenue-from-tourism-in-china/>.
14. Butler R., Hinch T. *Tourism and Indigenous Peoples: Issues and Implications*. London: Butterworth-Heinemann. 2007. 400 p.
15. China Statistical Year Book. 2019. URL: <http://www.stats.gov.cn/english/Statisticaldata/AnnualData/>.
16. China Tourism — Current Trends and Facts. *China Highlights*. 2021. Sep. URL: <https://www.chinahighlights.com/travelguide/tourism.htm>.
17. China: Country-specific: Basic indicators (Compendium) 2015 - 2019 UNWTO. URL: http://ukrstat.gov.ua/work/Compendium_2020_ed.pdf
18. China's revenue from tourism from 2011 to 2021. URL: <https://www.statista.com/statistics/236040/revenue-from-tourism-in-china/>.
19. Darbellay F., Stock M. Tourism as complex interdisciplinary research object. *Annals of Tourism Research*. 2012. № 39(1). pp. 441-458.
20. Dredge D. Of things to come: Tourism and hospitality education in a post- industrial age. *The Business of Tourism*. 2016. № 17. Pp. 19-23.
21. Ferrari G., Jiménez J. M., Secondi L. The role of tourism in China's economic system and growth. A social accounting matrix (SAM)-based analysis *Economic Research*. 2020. URL: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2021.1890178>.
22. Gunn C. *Tourism Planning: Basics, Concepts, Cases*. T. Var (4th ed.), New York: Routledge. 2002. 464 p.
23. Hall C. M. Systems of surveillance and control: Commentary on an analysis of institutional contributors to three major academic tourism journals:

1992– 2001. *Tourism Management*. 2005. № 26(5). pp. 653-656.

24. History of China Tourism and Travel Agencies. *Travel China Guide*. 2021. Apr. 26. URL: <https://www.travelchinaguide.com/essential/identify-agency-history.htm>.

25. Holden. A. *Tourism Studies and the Social Sciences*. London: Routledge. 2006. 228 p.

26. Ielenicz M., Simoni S. The tourism system – main directions in evaluating its operation. *Rev. Roum. Géogr./ Rom. Journ. Geogr.* 2013. № 57(1). Pp. 25-31.

27. Kádára B., Gedeb M. Tourism flows in large-scale destination systems. *Annals of Tourism Research*. 2021. Volume 87. pp. 103-113. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0160738320302577#bb0285>.

28. Kaspar C. *Die Fremdenverkehrslehre im Grundriss*. St. Galler Beitrage zum Fremdenverkehr und zur Verkehrswirtschaft. Riehe *Tourismus*. Bd.1. Haupt, Bern, Stuttgart, Wien. 1975. URL: <http://www.gbv.de/dms/hbz/toc/ht007230377.PDF>.

29. Lazanski T. J., Kljajić M. Systems approach to complex systems modelling with special regards to tourism. *Kybernetes*. 2006. №35 (7/8). pp.1048-1058.

30. Lee A. China's tourism industry expected to remain weak early in 2021 amid fresh coronavirus travel curbs. *China Makro Economy*. URL: <https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/3121489/chinas-tourism-industry-expected-remain-weak-early-2021-amid>.

31. Leiper N. The Framework of Tourism: Towards a Definition of Tourism, Tourist and the Tourist Industry. *Annals of Tourism Research*. 1979. № 6(4). pp. 390- 407.

32. Li J, Duan K, Xu Q, Sun X, Zhang Y, Hua C. Efficiency of tourism development in China's major cities under the constraint of PM2.5. *PLoS ONE*. 2021. №16(8): e0255508. URL: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0255508>.

33. Liu S., Huang, H. Fu An application of network analysis on tourist

attractions: The case of Xinjiang, China. *Tourism Management*. 2017. № 58. pp. 132- 141

34. Luna Sun. China's decimated US\$1.5 trillion tourism industry buckles under coronavirus pressure with no end in sight. *China Macro Economy*. 2022. 3 Feb, URL: <https://www.scmp.com/economy/china-economy/article/3165675/chinas-decimated-us15-trillion-tourism-industry-buckles-under>.

35. Mazaraki A., Boyko M., Bosovska M., Vedmid N., Okhrimenko A. Formation of the national tourism system of Ukraine. *Problems and Perspectives in Management* (open-access). 2018. № 16(1). pp. 68-84.

36. Mengmeng Qiang. Quantifying the loss of China's tourism revenue induced by COVID-19. 2021. 03 Dec. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/13683500.2022.2067524?journalCode=rcit20>.

37. Mill R. M., Morrison A. M. *The tourism system: An introductory text*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. 1985. 457 p.

38. Ministry of Culture and Tourism of the PRC. URL: https://www.mct.gov.cn/whzx/whyw/201902/t20190212_837269.html.

39. Ministry of Culture and Tourism of the PRC. URL: https://www.mct.gov.cn/whzx/whyw/202003/t20200310_851786.htm

40. Ministry of Culture and Tourism of the PRC. URL: https://www.mct.gov.cn/whzx/qgwhxxlb/hn_7734/201901/t20190117_836971.htm

41. Museums in China. Tripadvisor URL: <https://www.tripadvisor.com/Attractions-g294211-Activities-c49-China.html>.

42. National Bureau of Statistics, PRC, URL: http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/201908/t20190829_1694202.html.

43. National Bureau of Statistics, PRC. URL: http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/202002/t20200228_1728913.html.

44. Number of outbound tourists departing from China from 2010 to 2020

with an estimate for 2021. URL: <https://www.statista.com/statistics/1068495/china-number-of-outbound-tourist-number/>.

45. Parks in China. Tripadvisor. URL: <https://www.tripadvisor.com/Attractions-g294211-Activities-c57-t70-China.html> .

46. Percent of world tourist arrivals – Country rankings. 2018. URL: https://www.theglobaleconomy.com/rankings/percent_world_tourist_arrivals/ .

47. The central People's government of the PRC URL: http://www.gov.cn/xinwen/2019-08/31/content_5426016.htm .

48. The Top 10 China Travel Destinations. URL: <https://www.chinahighlights.com/travelguide/article-top-china-tourist-destination.htm>.

49. Tourism Resources in China. 2004. URL: <https://www.mfa.gov.cn/ce/cenp//eng/Tourism/ybxx/t167512.htm> .

50. Tourism Resources. 2006. URL: <http://www.china.org.cn/english/features/Brief/193232.htm>.

51. Travel and tourism industry's share of GDP in China from 2014 to 2020, by direct and total contribution. URL: <https://www.statista.com/statistics/249794/contribution-of-chinas-travel-and-tourism-industry-to-gdp/> .

52. UNWTO Tourism Statistics. URL: <https://www.e-unwto.org/toc/unwtotfb/current>.

53. World Economic Forum. The travel and tourism competitive report 2019. Geneva. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TTCR_2019.pdf.

54. Xiao H. The discourse of power: Deng Xiaoping and tourism development in China. *Tourism Management*. 2006. № 27(5). Pp. 803-814. URL: <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2005.05.014> .

55. Yanyun Zhao, Bingjie Liu. The evolution and new trends of China's tourism industry. *National Accounting Review*. 2020. Volume 2, Issue 4: p. 337-353. doi: 10.3934/NAR.2020020. URL: <https://www.aimspress.com/article/doi/10.3934/NAR.2020020?viewType=HTML> .

56. Zhu F. China's Tourism Recovery Slows on Covid-19 Travel Restrictions. Fitch Ratings. 2022. 25 Mar. URL: <https://www.fitchratings.com/research/corporate-finance/chinas-tourism-recovery-slows-on-covid-19-travel-restrictions-25-03-2022> .

57. Гомов Д. В. Туристична індустрія Китаю: сучасний стан та перспективи розвитку (за матеріалами інтернет-джерел) / Д. В. Гомов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://priansak-center.com/book/Issue_2-3/45_Gomov.doc

58. Комар Н. В. Фактори туристичної привабливості Китаю / Н. В. Комар // Вісн. асоціації докторів філософії України. – 2015. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aphd.ua/publication-40/>

59. Єрмаченко В. Є. Перспективи застосування у вітчизняній економіці досвіду перетворень туристичної галузі Китаю / В. Є. Єрмаченко // Чернігів. наук. часопис. Серія 1 : Економіка і управління. – 2015. – № 1. – С. 25–38.

60. Стафійчук В. І. Аналіз виїзного туризму Китаю та «портрет» китайського туриста / В. І. Стафійчук, А. О. Москаленко // Географія та туризм. – 2015. – Вип. 33. – С. 61–73.

61. Шамара І. М. Сучасний стан та проблеми розвитку туризму в Китаї / І. М. Шамара, І. П. Четверікова // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. – 2017. – Вип. 6. – С. 206–211.

62. China National Tourism Administration [Electronic resource]. – Mode of access : <https://www.travelchinaguide.com/tourism/2015statistics/outbound.html>

63. Forum «Countries and Their Cultures» [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.everyculture.com/Bo-Co/China.html>

64. Statistical Communiqué of the People's Republic of China on the 2017 National Economic and Social Development [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.stats.gov.cn/english/Press_Release/201802/t20180228_1585666.html

65. Xu F. China's Outbound Tourism – Emerging Trends and Features in the Second Decade of the 21st Century / F. Xu, S. Wang // Perspectives in Asian Leisure and Tourism. – 2014. – Vol. 2. – Iss. 1. – P. 1–16.

66. Безруков Ю.Ф. Рекреаційні ресурси та курортологія. [Електронний ресурс]. Режим доступу:- <http://cozap.com.ua/text/4196/index-1.html?page=7> .

67. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреології та рекреаційної географії. – /О.О.Бейдик - К.: Палітра, 1997. – 130 с.

68. Еколого економічний аналіз туристично рекреаційних ресурсів Китаю. [Електронний ресурс]. Режим доступу:- <http://www.treatment-abroad.ru/resorts/china>.

69. Курорти Китая. [Електронний ресурс]. Режим доступу:- <http://www.yestravel.ru/resorts/asia/china/spa/>.

70. Basiuk, D. (2020). Стан і перспективи розвитку українсько-китайського співробітництва у туристичній сфері. Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм, 3(1), 46-54. <https://doi.org/10.31866/2616-7603.3.1.2020.207495>

71. Cai, L. A., Li, M., & Knutson, B. J. (2008). Research on China outbound market: A meta-review. Journal of Hospitality & Leisure Marketing, 16(1-2), 5-20. <https://doi.org/10.1080/10507050802096778>

72. Global Trends, Statistics and Insights for Tourism [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nationmaster.com/nmx/sector/tourism>

73. Guangrui, Z. (1989). Ten years of Chinese tourism: profile and assessment. Tourism Management, 10(1), 51-62.

74. International tourism, number of departures – China [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.DPRT?end=2019&locations=CN&start=1995>

75. Keating, B. W., Huang, S., Kriz, A., & Heung, V. C. S. (2015). Special issue: Chinese outbound travel: Emerging issues and implications. Journal of Travel

- & Tourism Marketing, 32(1-2), 1-1. <https://doi.org/10.1080/10548408.2014.985874>
76. Keating, B., & Kriz, A. (2008). Outbound tourism from China: Literature review and research agenda. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 15(1), 32-41. <https://doi.org/10.1375/jhtm.15.32>
77. Law, R., Sun, S., Fong, D. K. C., Fong, L. H. N., & Fu, H. (2016). A systematic review of China's outbound tourism research. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28(12), 2654-2674. <https://doi.org/10.1108/IJCHM-06-2015-0323>
78. Ryan, C., Huimin, G., & Wei, Z. (2009). The context of Chinese tourism: an overview and implications for research. *Tourism in China*, 345-354.
79. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourism-competitiveness-report-2019/>
80. Tse, T. (2015). A review of Chinese outbound tourism research and the way forward. *Journal of China Tourism Research*, 11(1), 1-18. <https://doi.org/10.1080/19388160.2014.984798>
81. Tse, T., & Arlt, W. G. (2011). Special issue: Mainland China's outbound tourism. *Journal of China Tourism Research*, 7(4), 343-505. <https://doi.org/10.1080/19388160.2011.626997>
82. WEF Travel & Tourism Competitiveness Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://tcd360.worldbank.org/indicators/tour.comp.comp?country=CHN&indicator=3524&viz=line_chart&years=2015,2019&indicators=944
83. World Tourism Organization (2019). *Guidelines for the Success in the Chinese Outbound Tourism Market*, UNWTO, Madrid.
84. Безпала О. В. Китай – новий полюс росту на міжнародному туристичному ринку / О. В. Безпала, Ю. І. Сологуб // Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. – Вип. 17(29). – 240 с. – (Серія 4. Географія і сучасність).
85. Парфіненко А. Ю., Фурс М. Ю. (2012). Сучасний стан розвитку

туристичного ринку Китаю [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://core.ac.uk/download/pdf/84006464.pdf>

86. Романова А. А. Особливості виїзного туристичного ринку КНР // Бізнес Інформ. – 2017. – № 12. – С. 48-53.

87. Романова А. А. Китайські туристи – як пріоритетні споживачі українського турпродукту. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Економіка: зб. наук. пр. – Мукачів. держ. ун-т, 2018. – С. 137-142.

88. Стафійчук В. І., Москаленко А. О. Аналіз виїзного туризму Китаю та портрет китайського туриста // Географія та туризм. – 2015. Вип. 33. – С. 61-73.

ДОДАТКИ

НАУКОВІ ПРАЦІ

XVI Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених і студентів з міжнародною участю «Проблеми формування здорового способу життя у молоді», яка відбулася 5 жовтня – 7 жовтня 2023 року, Одеський національний технологічний університет

СПОРТИВНИЙ ТУРИЗМ В КИТАЇ

**Шашина А.В., здобувачка II курсу факультету ТВтаТБ
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

Займаючи площу 9,6 мільйонів квадратних кілометрів, Китай є величезною країною, багатою на природні туристичні ресурси, починаючи від могутніх гір, мальовничих річок, стрімких ущелин і зручних морських узбереж, до різноманітних форм рельєфу, чудових каньйонів, безмежних пустель і просторих пасовищ. Деякі з них занесені до Всесвітньої культурної спадщини. Але насправді майже всі природні визначні пам'ятки Китаю поєднані із стародавньою цивілізацією дикого Китаю. Китай охоплює велику різноманітність ландшафтів і відповідну різноманітність природних ресурсів і типів клімату. Відвідувача Китаю приваблюють зелені гори та звивисті річки на південь від річки Янцзи, а також луки й ліси в Північному Китаї. Подорожуючи країною, клієнт має можливість долучитися до традиційного китайського пейзажного живопису. Китай – це величезна земля, багата туристичними ресурсами. Він має мальовничі краєвиди та історичні місця, вражаючі ландшафти та барвисті та різноманітні національні звичаї.

До 2020 року туристичний ринок Китаю ставав все більш зрілим. Внаслідок негативного впливу COVID - 19 на ринку дохід від туризму Китаю в 2020 році за приблизними оцінками знизився до 4,13 трлн юанів (640 мільярдів доларів США) та втратив за оцінками експертів понад 620 млрд. дол. США. За прогнозами відновлення туристичного сектору Китаю сповільнюються. Тож проблемою розвитку туристичної галузі є негативний вплив корона вірусу, внаслідок якого галузь знаходиться у критичному стані: туристичні агенції закриваються, а авіакомпанії зазнають величезних збитків, оскільки спалахи вірусів і заборони на поїздки знищують галузь. Перспективи туризму Китаю для України – це передусім розвиток інфраструктури туристично-рекреаційної системи. [1]

Що стосується спортивного туризму, то, згідно з даними Національної туристичної адміністрації, фактичні інвестиції Китаю в спортивний туризм у 2018 році досягли 260,5 млрд юанів (61,96 млрд доларів США за ППС) із збільшенням на 15%.

Нові форми спортивного туризму, такі як скелелазіння, лижі, пригоди, дайвінг тощо, стали новим яскравим місцем для інвестицій. CYTS Holdings Limited, Hna tourism, Ali tourism та інші великі туристичні підприємства прискорюють інвестиції в спортивний туризм. Із зміцненням свідомості людей щодо фізичних вправ і зростанням ентузіазму до спортивних перегонів ринок спортивного туризму з кожним роком розширюється.

Згідно з дослідницьким звітом CITIC Investment Securities, масштаби спортивного туризму в Китаї в майбутньому становитимуть до 1 трильйона юанів (0,24 трильйона доларів США за ППС). На додачу, спортивний туризм активно розвивається по всій країні, наприклад, Чунцин активно будує спортивно-туристичний район, і це приваблює багато туристів; Чженцзян буде деякі міста з характеристиками спорту та здоров'я, щоб сприяти розвитку туризму [2].

Оскільки туристична індустрія Китаю розширюється з кожним днем, зараз у список мандрівників з'являється набагато більше туристичних можливостей. Китай потребує розробки та запровадження нових перспективних напрямів розвитку туристичного комплексу Китаю, а саме: розширення шопінг туризму; подальший розвиток дозвілевого та відпочинкового туризму; посилення доступності транспорту для туристичних об'єктів; розвиток вузьких напрямків туризму, зосереджених на національних особливостях культури Китаю; розвиток турів до корінних племен Китаю; використання величезного потенціалу культурного туризму і спортивного туризму.

Список використаних джерел:

1. Статистичний комюніке КНР про національний економічний і соціальний розвиток у 2019 році. URL: http://www.stats.gov.cn/tjsj/zxfb/202002/t20200228_1728913.html.
2. Yanyun Zhao, Bingjie Liu. The evolution and new trends of China's tourism industry. National Accounting Review. 2020. Volume 2, Issue 4: p. 337- 353. doi: 10.3934/NAR.2020020. URL: <https://www.aimspress.com/article/doi/10.3934/NAR.2020020?viewType=HTML> .

Науковий керівник – доктор економічних наук,
професор Добрянська Н.А.

НАУКОВА СТАТТЯ

Прийнята до друку в науковий журнал «Прикладна економіка»

Добрянська Н.А., Лебедєва В.В., Крупіца І.В., Шашина А.В.
Міжнародне регулювання туристської діяльності Китаю як основа застосування досвіду для вітчизняної економіки. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 4.

УДК 379.85(510)

JEL classification: H51; I10; L83

Добрянська Наталя Анатоліївна,

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туристичного бізнесу та рекреації,

Одеський національний технологічний університет

Лебедєва Віра Василівна,

доктор економічних наук, професор кафедри туристичного бізнесу та рекреації,

Одеський національний технологічний університет

Крупіца Ірина Вікторівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри туристичного бізнесу та рекреації,

Одеський національний технологічний університет

Шашина Анастасія Вікторівна

здобувачка ступеня магістр спец. 242 «Туризм»,

Одеський національний технологічний університет

Dobrianska Natalia,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of Department of Tourism and Recreation Business

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0826-8840>

Odessa National Technological University

Kanatna Str., 112, Odesa, Ukraine, 65039

Lebedieva Vira,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Department of Tourism and Recreation Business

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8127-4860>

Odessa National Technological University

Kanatna Str., 112, Odesa, Ukraine, 65039

Krupitsa I.V.

Candidate of Economics, Associate Professor Department of Tourism and Recreation Business

ORCID ID: 0000-0003-1438-5039

E-mail: krupichka@ukr.net

Odessa National Technological University

Kanatna Str., 112, Odesa, Ukraine, 65039

Shashina Anastasia

Student of Master's Program "Tourism",

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5852-8779>

Odessa National Technological University

Kanatna Str., 112, Odesa, Ukraine, 65039

**МІЖНАРОДНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
КИТАЮ ЯК ОСНОВА ЗАСТОСУВАННЯ ДОСВІДУ ДЛЯ
ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ**

**INTERNATIONAL REGULATION OF TOURIST ACTIVITIES OF CHINA
AS A BASIS FOR THE APPLICATION OF EXPERIENCE FOR THE
DOMESTIC ECONOMY**

Анотація

Уже кілька останніх десятиліть Китай приголомшує світ своїм бурхливим розвитком. Одна зі сфер, що розвивається ще вищими темпами, ніж економіка КНР загалом, – це туризм. Завдяки туристичній сфері Китай переміг бідність.

У силу свого географічного й геополітичного положення, а також природних умов Китай володіє великими можливостями для розвитку різних видів туризму.

Міжнародний туризм – один із важливих механізмів включення економіки Китаю у світове господарство. Внутрішній туризм, за масштабами розвитку якого Китай входить до числа світових лідерів, відіграє все більш важливу роль в економіці країни. Все це робить дослідження специфічних рис розвитку туризму в Китаї дуже актуальним.

Китай встановлює внутрішні та міжнародні стандарти та нормативи для регулювання туристичної галузі. Законодавство включає в себе правила безпеки та якості послуг, візові вимоги, а також заходи щодо збереження природних та культурних ресурсів. Китай є членом міжнародних туристичних організацій, таких як Всесвітня туристична організація (UNWTO), що є компонентом обміну досвідом та впровадженням міжнародних стандартів. Участь у таких організаціях дозволяє Китаю взаємодіяти з іншими країнами, обмінюватися досвідом та приймати участь

у визначених міжнародних стандартах. Китай враховує міжнародні стандарти та найкращі практики у сфері, щоб підняти якість послуг та забезпечити безпеку та комфорт туристам.

Китай активно розвивається як внутрішній, так і міжнародний туризм. Це надає бажання розвивати власні туристичні ресурси та привертати увагу іноземних відвідувачів. Китай здійснює заходи з контролю та стандартизації туристичної діяльності через ліцензування та інші механізми. Це спрямовано на забезпечення якості та безпеки туристичних послуг. Стратегія розвитку туризму в Китаї також сприяє включенню культурного обміну через туризм, що сприяє взаєморозумінню та розвитку дипломатичним відносинам. З огляду на важливість екологічної стійкості Китай враховує заходи для збереження природних ресурсів та природних місць.

Китай може регулювати візовий режим для іноземних туристів, змінюючи вимоги та умови візиту відповідно до своїх стратегічних та безпекових інтересів. Китай активно пропонує свої туристичні атракції на міжнародному рівні, сприяючи залученню іноземних туристів.

У зв'язку з глобальними викликами, такими як пандемія, Китай враховує міжнародні стандарти безпеки та здоров'я туристів, впроваджуючи відповідні заходи та протоколи. Китай може розвивати та утримувати двосторонні та багатосторонні зв'язки з іншими країнами для спільної реалізації проектів у сфері туризму та обміну культурним досвідом.

Загалом, міжнародне регулювання туристичної діяльності в Китаї підкреслює бажання країни забезпечити стабільний, безпечний та сталий розвиток туризму, сприяючи як внутрішньому, так і міжнародному туризму.

Враховуючи ці аспекти, можна сказати, що Китай виявляє зацікавленість у співпраці з міжнародним співтовариством та дотриманні міжнародних стандартів для підвищення конкурентоспроможності свого туристичного сектора та забезпечення задоволення та безпеки туристів.

Ключові слова: туризм, Китай, міжнародне регулювання, подолання бідності, внутрішній та зовнішній туризм.

For the past few decades, China has been stunning the world with its rapid development. One of the areas that is developing at an even higher rate than the economy of the People's Republic of China in general is tourism. Thanks to the tourism industry, China has overcome poverty.

Due to its geographical and geopolitical position, as well as natural conditions, China has great opportunities for the development of various types of tourism.

International tourism is one of the important mechanisms for the inclusion of China's economy in the world economy. Domestic tourism, in terms of the scale of development of which China is among the world leaders, plays an increasingly important role in the country's economy. All this makes the study of specific features of the development of tourism in China very relevant.

China sets domestic and international standards and regulations to regulate the tourism industry. The legislation includes safety and quality of service rules, visa requirements, and measures to preserve natural and cultural resources. China is a member of international tourism organizations such as the World Tourism Organization (UNWTO), which is a component of sharing experiences and implementing international standards. Participation in such organizations allows China to interact with other countries, share experiences and participate in defined international standards. China takes into account international standards and best practices in the field to raise the quality of services and ensure the safety and comfort of tourists.

China is actively developing both domestic and international tourism. This gives the desire to develop own tourism resources and attract the attention of foreign visitors. China implements measures to control and standardize tourism activities through licensing and other mechanisms. This is aimed at ensuring the quality and safety of tourist services. China's tourism development strategy also promotes the inclusion of cultural exchange through tourism, which promotes mutual understanding and the development of diplomatic relations. Given the importance of environmental sustainability, China considers measures to preserve natural resources and natural places.

China can regulate the visa regime for foreign tourists, changing the requirements and conditions of the visit according to its strategic and security interests. China actively offers its tourist attractions at the international level, helping to attract foreign tourists.

In connection with global challenges such as the pandemic, China takes into account international standards for the safety and health of tourists by implementing appropriate measures and protocols. China can develop and maintain bilateral and multilateral ties with other countries to jointly implement tourism projects and exchange cultural experiences.

In general, China's international tourism regulation emphasizes the country's desire to ensure stable, safe and sustainable tourism development, promoting both domestic and international tourism.

Considering these aspects, it can be said that China is interested in cooperating with the international community and complying with international standards to improve the competitiveness of its tourism sector and ensure the satisfaction and safety of tourists.

Key words: *tourism, China, international regulation, poverty alleviation, domestic and foreign tourism.*

ВСТУП

У світовій господарській практиці важко знайти ще один вид продуктивної діяльності, який одночасно сприяє глобалізації господарства і розвитку регіонів. Глобалізація і регіоналізація – складові єдиного процесу розвитку міжнародного туризму, що робить його унікальним економічним інструментом, здатним формувати виробничі системи інтернаціонального характеру і зберігати локальну значущість[9]. У туризмі вихід компанії за межі

державних кордонів є звичною практикою, яка зумовлена специфікою туристичного продукту [3, с. 90].

Сучасний туризм у Китаї сходить до початку 50 -х рр. Давня історія залишила Пекіну велику кількість пам'яток старовини і багату культурну спадщину.

Туризм у Китаї – феномен, який досліджує багато як вітчизняних, так і зарубіжних учених. Різноманітні аспекти розвитку міжнародного туризму в Китаї висвітлювали в своїх працях такі вчені, як А. Александрова, В. Воскресенський, В. Кіптенко, О. Любіцева, О. Малиновська, М. Мальська, І. Смаль та ін. Фактори туристичної привабливості Китаю розглянуті у статті Н. Комара [2]. У публікаціях Д. Гомова [1], А. Пульнікової, В. Бовтун [5], І. Шамари, І. Четверікової [7] проаналізовані сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туризму в Китаї. В. Стафійчук й А. Москаленко [7] досліджують виїзний туризм, а А. Нечай, Ян Чень розкривають особливості в'їзного туризму в країні [4]. Дослідженню релігійного туризму присвячена стаття І. Ринкового [6]. Проте існує потреба у виділенні специфічних рис розвитку туристичної сфери Китаю.

Визначення мети та цілей дослідження

Мета даної статті полягає в проведенні аналізу щодо міжнародного регулювання туристської діяльності Китаю, шляхів подолання бідності через збільшення зайнятості у туристичній сфері у Китаї.

Виклад основного матеріалу дослідження

Нині в Пекіні є чотири державні туристичні об'єкти першорядного значення : храм Неба, Могили 13 імператорів Мінської династії, парк Іхеюань, Пекінський океанаріум, Велика Китайська стіна, парк Бейхай, парк Цзиншань, парк національностей, Виставка науково-технічних досягнень Китаю, Пекінський зоопарк, Пекінський ботанічний сад та інші. Нині Китай вступає до лав розвинених туристичних країн , удосконалює форми і зміст туризму, покращує якість сервісу. У Китаї є все: високі гори і нагір'я, низовини і рівнини, уздовж берегів морів - порти, пляжі і курортні місця, знамениті монастирі, у тому 17 числі легендарний Шаолінь, женьшеневі ферми в провінції Цинхай, численні археологічні розкопки в пустелях Гобі і Такла-Макан, альпіністські бази на східних схилах Гімалаїв і Каракоруму.

Туризм у Китаї вже став важливою галуззю національної економіки. Так, частка доданої вартості, отриманої у сфері туризму, у китайському ВВП перевищує 4 %. Кількість пов'язаних з туризмом галузей нараховує 110, а загальний внесок туризму і пов'язаних галузей до ВВП Китаю становить 4,7 трлн. юанів (9,3%). Розвиток туризму стимулюється інвестиціями: 2021р. галузь отримала 655 млрд. юанів (2,8%) капіталовкладень [8].

У зв'язку з включенням Державною Радою КНР туризму до стратегічних опорних галузей китайської економіки, постало питання про законодавче й інституційне забезпечення подальшого прогресу галузі: комплексно пропорційного, збалансованого і сталого розвитку туризму у національному масштабі.

Оприлюднене Державною Радою КНР концептуальне бачення майбутнього національного туризму полягає у реалізації ідеї узгодженого розвитку туристичного комплексу і найважливіших секторів китайської економіки.

Зокрема, спільний розвиток туризму і сільського господарства означає стимулювання туристичних поїздок в сільську місцевість у спосіб:

- упровадження концепції агротуризму;
- розвитку спеціалізованих засобів розміщення, модернізації транспортної інфраструктури, що і собі призведе до створення нових робочих місць та покращення рівня життя у сільській місцевості.

Узгоджений розвиток туризму та промисловості полягає у стимулюванні тих галузей, які виробляють оснащення для туристичних організацій, устаткування та засоби для забезпечення функціонування готелів і рекреаційних комплексів, товари туристичного призначення[10].

Таким чином, туризм не тільки стане «локомотивом» розвитку відповідних галузей промисловості, але й дозволить скоротити імпорт, оскільки істотна частка зазначеної продукції нині постачається із закордону.

Конвергенція у розвитку туризму та індустрії послуг покликана збільшити мультиплікаційний ефект від туризму.

Для приваблення туристів в Китаї проводять відповідну роботу:

- активна розбудова сектору розваг;
- системи спортивної;
- культурноосвітньої;
- розважальної рекреації;
- СПА комплексів;
- закладів охорони здоров'я,
- громадського харчування та роздрібної торгівлі, за умови поліпшення стану транспортної інфраструктури та упровадження сучасних фінансових інструментів;
- стимулюватиме збільшення обсягів туристичного споживання та прибутків місцевих підприємств.

«Стратегія розвитку національної індустрії туризму та дозвілля на 2017-2025 рр.» закладає основи перезавантаження механізмів державного управління розвитком туризму в країні [3, с. 90].

Зниження обсягу в'їзного туризму до Китаю тісно пов'язане з:

- погіршенням світової економічної ситуації;
- стабільно високим курсом китайського юаня і відповідним збільшенням собівартості відпочинку у Китаї;
- значним рівнем забруднення атмосфери в туристичних зонах;
- низькою якістю туристичного обслуговування.

Для вирішення цих проблем передбачені методи підвищення атрактивності національного туристичного продукту, зокрема:

- регулювання цін на послуги закладів дозвілля та транспорт;
- стимулювання розвитку туристичної пропозиції орієнтованої на середній клас, розширення сегментів «бюджетного» та соціального туризму;

- посилення контролю за дотриманням прав туристів, забезпеченням безпеки подорожуючих;
- поліпшення інформаційної інфраструктури туристичних центрів та зон.

Китай має чудові можливості для розвитку туризму. Тут величезна кількість ресурсів для культурного збагачення, безліч історичних цінностей, різноманітна й унікальна природа.

Тому в країні розвиваються різні види туризму, найважливішими серед яких є культурно-пізнавальний, етнічний, релігійний, діловий, виставковий, освітній, оздоровчий тощо (таб 1).

Таблиця 1. Види та характеристика туризму в Китаї

Назва	Характеристика
Культурно-пізнавальний туризм	Лідируючу позицію у сфері туризму Китаю займає На сьогодні на території КНР знаходяться 19 об'єктів, включених до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, розташовано 99 культурних міст, які представляють історичний і культурний інтерес, знаходяться понад 750 пам'ятників загальносвітового значення [4].
Етнічний туризм	стає невід'ємною частиною культурно-пізнавального туризму, оскільки Китай населяють десятки народностей, які мають свої традиції, національний одяг, кухню та звичаї.
Релігійний туризм	Нині у Китаї спостерігається динамічний розвиток релігійного туризму. Люди відправляються в паломницькі та екскурсійні поїздки по святих місцях і релігійних центрах, прагнуть брати участь у релігійних церемоніях, відвідувати монастирі, деякі відпочиваючі залишаються в монастирях на тривалий час із метою пошуку себе та самовдосконалення [6, с. 6]. Увагу туристів усе більше привертають буддійські та даоські монастирі та храми. Найбільш відомими є храми Баймаси (Лоян), Дациеньсі (Сіань), Ліньїнсьи (Ханчжоу). До числа найбільш відвідуваних даоських храмів можна віднести Байюньгуан (Пекін), Цін'я-Нгун (Ченду) й Тайцінгуан (Шеньян). У Шанхаї особливо відвідуваними в наш час є храми Ченхуанмяо й Юйфеси з нефритовою статуєю Будди, оздобленого дорогоцінним камінням. Відомими буддійськими монастирями є Таерси (Цинхай), Юнхегун (Пекін), і, безумовно, Шаолін (провінція Хенань) [9].
Лікувально – оздоровчий туризм	Найбільш відвідуваними містами країни є Пекін і Шанхай. Тут краще розвинена транспортна інфраструктура й індустрія гостинності. Віддалені міста теж мають туристичний попит. Так, у невеликих

	провінціях і містах можна побачити визначні пам'ятки старовини, насолодитися прекрасними пейзажами, дізнатися більше про культуру країни й наблизитися до неї
--	---

Джерело: власна розробка авторів

З урахуванням того, що основним напрямом розвитку в майбутньому уряд Китаю бачить саме внутрішній туризм, нова туристична стратегія на майбутнє.

В стратегії містяться рекомендації громадським музеям, меморіальним залам і місцям патріотичного виховання поступово ставати безкоштовними для корінних громадян країни [8].

Національна стратегія розвитку туризму в Китаї розроблена урядовими органами та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення стійкого та збалансованого розвитку туристичної галузі (табл. 2).

Таблиця 2. Стратегія розвитку національної індустрії туризму Китаю

Основні напрями	Характерні ознаки
Внутрішній туризм	Однією з основних стратегій є стимулювання внутрішнього туризму. Китай розвиває внутрішні туристичні напрямки, щоб залучити китайців до подорожей по власній країні. Це включає розвиток туристичних атракцій, подій та інфраструктури для внутрішніх туристів.
Міжнародний туризм	Китай активно сприяє розвитку міжнародного туризму, вивчає та просуває свої унікальні культурні та історичні особливості для привертання іноземних туристів. Розширення міжнародних туристичних зв'язків і співпраця з іншими країнами також можуть бути частиною стратегії.
Інфраструктура	Розвиток туристичної інфраструктури є ключовим елементом стратегії. Це включає будівництво готелів, аеропортів, транспортних мереж, а також розвиток технологій для полегшення подорожей та забезпечення комфорту туристів.
Екологічна стійкість	Збереження природних ресурсів та екологічна стійкість залишаються все більшими пріоритетами у розвитку туризму в Китаї. Заходи приймаються для збереження екосистем, природних пам'яток та місць загального значення.
Культурний обмін	Збільшення культурного обміну через туризм є частиною стратегії. Програми обміну, культурні

	фестивалі та інші заходи спрямовані на поглиблення взаєморозуміння між усіма культурами.
Розвиток нових продуктів та послуг	Сприяння розробці нових туристичних продуктів та послуг, таких як тематичні парки, екскурсії, гастрономічні враження тощо.
Використання технологій	Використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект, мобільні додатки та віртуальна реальність, для покращення туристичного досвіду та зручності.

Джерело: власна розробка авторів

Ці аспекти взаємодіють для створення всебічної стратегії, спрямованої на розвиток та підтримку туризму в Китаї.

Туризм в Китаї піддається регулюванню як внутрішньою, так і міжнародною правовою системою (табл.3).

Таблиця 3 Внутрішня та міжнародна правова система регулювання туризму в Китаї

Внутрішня та міжнародна правова система	Характерні ознаки
Внутрішнє законодавство	Китай має внутрішні закони та нормативи, спрямовані на регулювання туризму в країні. Ці закони можуть включати в себе правила для туроператорів, готелів, агентів індустрії та інші аспекти туристичної діяльності.
Туроператорська діяльність	Туроператори в Китаї обов'язково повинні мати ліцензії та дотримуватися встановлених нормативів. Це стосується як внутрішніх, так і міжнародних туроператорів.
Туристичні атракції	Управління та регулювання туристичних атракцій також може бути визначеним у законодавстві. Це включає в себе встановлення стандартів безпеки та управління великими туристичними об'єктами.
Візовий режим	Правила в'їзду та в'їзду для іноземних туристів регулюються міграційними законами. Вимоги до отримання віз, тривалість поїздки та інші аспекти можуть змінитися у відносинах з країнами громадянства.
Контроль якості та безпеки	Для забезпечення безпеки та комфорту туристів Китай може встановлювати стандарти для готелів, ресторанів та інших туристичних послуг.

Екологічні та культурні аспекти	Особлива увага може приділятися екологічним та культурним аспектам туризму, щоб зберегти природні резервати та культурну спадщину.
Маркетинг та реклама	Китай може використовувати маркетингові та рекламні стратегії для просування своїх туристичних атракцій на світовому ринку.

Джерело: власна розробка авторів

Це загальний огляд, і конкретні положення можуть змінюватися відповідно до конкретних регіонів і аспектів туристичної індустрії в Китаї.

Історія розвитку туризму у КНР є прикладом того наскільки важливою рушійною силою може стати послідовна і цілеспрямована державна політика. Це стало можливим завдяки:

- модернізації китайської економіки та інтеграції її у світогосподарську систему;
- зміцненню достатку середнього прошарку населення;
- зняттю значної кількості обмежень на відвідування Китаю іноземцями та виїзд 50 громадян КНР закордон;
- трансформацію законодавчих та інституційно організаційних засад діяльності у сфері туризму;
- цілеспрямованому плануванню розвитку туристичних міст та зон й ефективному контролю за реалізацією проектів.

Розглянемо деякі аспекти міжнародного регулювання туристичної діяльності Китаю (табл. 4)

Таблиця 4. Міжнародне регулювання туристичної діяльності Китаю

Напрями	Характеристика
Візовий режим	Китай встановлює правила та умови видачі віз для іноземців, які відвідують країну. Ці правила можуть змінюватися залежно від політичної та економічної ситуації.
Туристичні об'єкти	Китай активно просуває свої туристичні атракції та стимулює розвиток туризму в різних регіонах країни. Це може включати будівництво нових туристичних об'єктів та інфраструктури.
Регулювання туроператорів	Для забезпечення безпеки та якості турів Китай може встановлювати вимоги до діяльності туроператорів та інших суб'єктів туристичного бізнесу.
Контроль за виїздом групи	Китай може встановити обмеження на виїзд групи туристів за кордон.
Безпека та здоров'я	З огляду на пандемію COVID-19 Китай прийняв заходи для забезпечення безпеки туристів та запобігання поширенню інфекції.

Міжнародна співпраця	Китай бере участь у міжнародних форумах та обмінних ініціативах з іншими країнами для розвитку туризму.
----------------------	---

Джерело: власна розробка авторів

Відмова від галузевої стратегії на користь стратегії узгодженого розвитку туризму й інших опорних секторів національної економіки задає нову траєкторію розвитку індустрії задоволення потреб подорожуючих і закладає надійні підвалини її подальшого прогресу.

Висновки

Китай в останні роки став одним з основних акторів на туристичному ринку світу, зайнявши третю позицію за кількістю прибуттів. Проблема сталого розвитку туризму, збереження його ресурсної та матеріально-технічної бази, культурної ідентичності та подальшого зростання туристичного потоку є нагальним і досить гострим питанням для країни. Однак, Китай на шляху до подолання бідності, завдяки туристичній діяльності.

Китайський досвід і його позитивні результати, щодо розвинення туризму та подолання бідності:

- активна співпраця з міжнародними організаціями, які займаються питаннями сталого розвитку;
- підготовка кадрів для управління об'єктами природоохоронного значення;
- розробка проєктів збалансованої експлуатації туристичних ресурсів і залучення інвестицій для їх виконання;
- виховання відповідального ставлення до природи серед населення країни, особливо територій, що володіють унікальними природними та історико-культурними ресурсами.

На момент останнього оновлення в січні 2022 року Китай вводить міжнародні стандарти та бере участь у міжнародних організаціях з регулювання туристичної діяльності. Китай є членом різних міжнародних організацій, зокрема Всесвітньої туристичної організації (UNWTO). Участь у таких організаціях дозволяє Китаю взаємодіяти з іншими країнами, обмінюватися досвідом та приймати участь у визначених міжнародних стандартах. Китай враховує міжнародні стандарти та найкращі практики у сфері, щоб підняти якість послуг та забезпечити безпеку та комфорт туристам. Китай може регулювати візовий режим для іноземних туристів, змінюючи вимоги та умови візиту відповідно до своїх стратегічних та безпекових інтересів. Китай активно пропонує свої туристичні атракції на міжнародному рівні, сприяючи залученню іноземних туристів.

У зв'язку з глобальними викликами, такими як пандемія, Китай враховує міжнародні стандарти безпеки та здоров'я туристів, впроваджуючи відповідні заходи та протоколи. Китай може розвивати та утримувати двосторонні та багатосторонні зв'язки з іншими країнами для спільної реалізації проєктів у сфері туризму та обміну культурним досвідом.

Враховуючи ці аспекти, можна сказати, що Китай виявляє зацікавленість у співпраці з міжнародним співтовариством та дотриманні міжнародних стандартів для підвищення конкурентоспроможності свого туристичного сектора та забезпечення задоволення та безпеки туристів.

Література

1. Гомов Д. В. Туристична індустрія Китаю: сучасний стан та перспективи розвитку (за матеріалами інтернет-джерел) / Д. В. Гомов [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://priansak-center.com/book/Issue_2-3/45_Gomov.doc
2. Комар Н. В. Фактори туристичної привабливості Китаю / Н. В. Комар // Вісн. асоціації докторів філософії України. – 2019. – № 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://aphd.ua/publication-40/>
3. Єрмаченко В. Є. Перспективи застосування у вітчизняній економіці досвіду перетворень туристичної галузі Китаю / В. Є. Єрмаченко // Чернігів. наук. часопис. Серія 1 : Економіка і управління. – 2019. – № 1. – С. 25–38.
4. Туристична політика зарубіжних країн : підручник / кол.авт.; за ред. А. Ю. Парфіненка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 220 с.
5. China National Tourism Administration [Electronic resource]. – Mode of access : <https://www.travelchinaguide.com/tourism/2015statistics/outbound.html>
6. Forum «Countries and Their Cultures» [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.everyculture.com/Bo-Co/China.html>
7. Statistical Communiqué of the People's Republic of China on the 2017 National Economic and Social Development [Electronic resource]. – Mode of access: http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201802/t20180228_1585666.html
8. Xu F. China's Outbound Tourism – Emerging Trends and Features in the Second Decade of the 21st Century / F. Xu, S. Wang // Perspectives in Asian Leisure and Tourism. – 2014. – Vol. 2. – Iss. 1. – P. 1–16.
9. Dobrianska, N., Sarkisian, G., Krupitsa, I., & Byrka, K. (2022). Analysis of the international market of enotourism services. Food Industry Economics, 14(1), 80-85. doi10.15673/fie.v14i1.2271
10. Volodymyr Lagodiienko, Hanna Sarkisian, Natalia Dobrianska, Iryna Krupitsa, Oksana Bairachna, Olga Shepeleva Green Tourism as a Component of Sustainable Development of the Region. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development ISSN 2345-0355. 2022. Vol. 44. No. 3: 254-262 Article DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2022.26>
11. Китай чорно – білі фото. URL: <https://www.google.com/search>

References

1. D. V. Gomov. The tourist industry of China: current state and development prospects (based on materials from Internet sources) / D. V. Gomov [Electronic

- resource]. – Access mode: http://priansak-center.com/book/Issue_2-3/45_Gomov.doc
2. Komar N.V. Factors of tourist attractiveness of China / N.V. Komar // *Visn. association of doctors of philosophy of Ukraine*. – 2019. – No. 1 [Electronic resource]. – Access mode: <http://aphd.ua/publication-40/>
 3. Yermachenko V. Ye. Prospects of application in the domestic economy of the experience of the transformation of the tourism industry in China / V. Yermachenko // *Chernihiv. of science magazine Series 1: Economics and management*. – 2019. – No. 1. – P. 25–38.
 4. *Tourist policy of foreign countries: textbook / coll. author; under the editorship A. Yu. Parfinenko*. – Kh.: V.N. Karazin KhNU, 2015. – 220 p.
 5. China National Tourism Administration [Electronic resource]. – Mode of access : <https://www.travelchinaguide.com/tourism/2015statistics/outbound.html>
 6. Forum «Countries and Their Cultures» [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.everyculture.com/Bo-Co/China.html>
 7. Statistical Communiqué of the People's Republic of China on the 2017 National Economic and Social Development [Electronic resource]. – Mode of access:http://www.stats.gov.cn/english/PressRelease/201802/t20180228_1585666.html
 8. Xu F. China's Outbound Tourism – Emerging Trends and Features in the Second Decade of the 21st Century / F. Xu, S. Wang // *Perspectives in Asian Leisure and Tourism*. – 2014. – Vol. 2. – Iss. 1. – P. 1–16.
 9. Dobrianska, N., Sarkisian, G., Krupitsa, I., & Byrka, K. (2022). Analysis of the international market of enotourism services. *Food Industry Economics*, 14(1), 80-85. doi10.15673/fie.v14i1.2271
 10. Volodymyr Lagodiienko, Hanna Sarkisian, Natalia Dobrianska, Iryna Krupitsa, Oksana Bairachna, Olga Shepeleva Green Tourism as a Component of Sustain-able Development of the Region. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development* ISSN 2345-0355. 2022. Vol. 44. No. 3: 254-262 Article DOI: <https://doi.org/10.15544/mts.2022.26>
 11. China in black and white photos. URL: <https://www.google.com/search>

ПРЕЗЕНТАЦІЯ
результатів наукових досліджень до
кваліфікаційної роботи магістра

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему : «Актуальні напрямки розвитку туристично-рекреаційних систем на прикладі Китаю»

Здобувачка

Анастасія ШАШИНА

2 курсу групи МТМз-70

Керівник:

Наталя ДОБРЯНСЬКА

Туристично-рекреаційна система розглядається як комплекс, що включає в себе природні, культурні, економічні та соціальні елементи, які взаємодіють для задоволення туристичних та рекреаційних потреб.

Туристично-рекреаційні системи як...

...як галузь господарства

включає в себе інфраструктуру, транспорт, гостьові послуги та інші аспекти, спрямовані на задоволення потреб та побажань туристів.

...як соціокультурне явище

складник соціокультурного середовища, який взаємодіє з місцевим населенням, зберігає та розвиває культурну спадщину та сприяє соціальній взаємодії.

Туристично-рекреаційні системи як...

... як екологічний об'єкт

Підкреслює вплив туристично-рекреаційної системи на природне середовище, зокрема, якщо вона включає природні резервати, парки та інші природні об'єкти.

...як інструмент регіонального розвитку

акцентує роль туризму та рекреації у розвитку конкретних регіонів, сприяючи економічному та соціокультурному зростанню.

Основні складові сутності туристично-рекреаційних систем

Складові поняття	Характеристика
Мультидисциплінарність	Туристично-рекреаційні системи враховують елементи економіки, географії, соціології, екології та інших галузей науки для розуміння та ефективного управління туристичним процесом.
Інтегрованість	Вони об'єднують різні компоненти, такі як природні ресурси, культурна спадщина, інфраструктура, транспорт, гостьові послуги та інші, для створення повноцінного туристичного простору.
Стратегічне планування	Систематичне та стратегічне планування є ключовим аспектом, оскільки дозволяє враховувати довгострокові та короткострокові цілі, а також забезпечує сталість та стійкість туристичного розвитку.
Управління якістю	Забезпечення високої якості та стандартів обслуговування для задоволення потреб туристів та збереження природних та культурних ресурсів.
Взаємодія з географічним середовищем	Враховування впливу туристично-рекреаційних систем на природу та взаємодія з географічним оточенням, зокрема, збереження екологічної рівноваги та бережливе використання природних ресурсів.
Культурна та соціальна взаємодія	Збереження та розвиток культурної спадщини, а також сприяння взаєморозумінню та обміну між різними соціальними групами та культурами.
Економічна важливість	Туристично-рекреаційні системи визначаються їхнім внеском у економіку, зокрема, генерацією доходів, забезпеченням робочих місць та розвитком підприємництва.

Класифікація туристично-рекреаційних ресурсів

Природні

- Спелеологічні, геологічні
- Кліматичні
- Ландшафтні
- Біотичні
- Природні унікалюми
- Гідрологічні

Природно-антропогенні

- Об'єкти ПЗФ
- Лісопарки
- Гідропарки
- Лугопарки
- Водосховища

Антропогенні

- Археологічні
- Архітектурно-історичні
- Дозвіллеві
- Етнографічні
- Біосоціальні
- Події

Основні елементи інфраструктурної складової туристично-рекреаційних систем включають:

Транспортна інфраструктура

Готелі і розміщення

Харчування та ресторанна інфраструктура

Розваги та культурна інфраструктура

Спортивна інфраструктура

Медична інфраструктура

Інформаційна інфраструктура

Сучасний стан та аналіз розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю

Китай, офіційно відомий як Китайська Народна Республіка (КНР), є найбільшою країною у світі за кількістю населення (1,4 млрд) та однією з найбільших за площею території.

Столицею КНР є Пекін, який є політичним, культурним і економічним центром країни.

Офіційною мовою є китайська, яка має декілька діалектів, але найбільш поширений є мандарин.

Китай є другою за величиною економікою у світі, визначеною великим виробництвом та експортом товарів. Має швидкий темп економічного зростання та інноваційні програми в галузі технологій.

Китай розташований в Східній Азії і займає значну частину Великого Китайського континенту. Має різноманітну географію, включаючи великі рівнини, височинні плато, гори та пустелі. Річки Янцзи та Хуанхе, а також озеро Пойан, відомі своєю величезною важливістю для країни.

Китай пропонує різноманітні можливості для туризму, об'єднуючи традиційну культуру з сучасністю та природними чудесами. Ця країна має щось для кожного типу туриста, незалежно від його інтересів та відпочинків

Список природних об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Китаї

Список історико-культурних об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО в Китаї

№ п/п	Назва об'єкту	Дата включення до об'єктів всесвітньої спадщини ЮНЕСКО
1	Велика стіна	1987
2	Імператорський палац династій Мін і Цін	1987
3	Мавзолей першого імператора Цін	1987
4	Місце в Чжоукоудянь	1990
5	Мальовничий та історичний район Хуанлун	1992
6	Історичний район Вуліньюань	1992
7	Гірський курорт та його околиці, Ченде	1994
8	Храм і кладовище Конфуція та сімейний особняк Конг у Цюйфу	1994
9	Комплекс стародавніх будівель в горах Удан	1994
10	Історичний ансамбль палацу Потала, Лхаса	1994, 2000, 2001
11	Національний парк Лушань	1996
12	Мальовничий район гори Емей, у тому числі мальовничий район Лешань Гігантського Будди	1996
13	Старе місто Ліцзян	1997
14	Стародавнє місто Яо	1997
15	Класичні сади Сучжоу	1997, 2000
16	Літній палац, імператорський сад у Пекіні	1998
17	Храм Неба: імператорський жертвний вівтар у Пекіні	1998
18	Наскальні різьблення Даду	1999
19	Гора Цінччен і іригаційна система Дуцзянянь	2000
20	Стародавні села в Південному Аньхой - Сіді і Хунцун	2000
21	Гроти Лунмен	2000
22	Імператорські гробниці династій Мін і Цин	2000, 2012

Структура туристично-рекреаційних систем Китаю:

- Природні ресурси:

Гімалаї, Хуаншань, Емеішань

представляють величезний потенціал для гірського туризму та альпінізму.

Заповідники, такі як Ерлунг-Цзян та Цзінгайсі, пропонують унікальні природні ландшафти та різноманіття флори і фауни.

Гімалаї

Заповідник Цзінгайсі

Ліцзіху
(Заборонене місто)

Велика Китайська
Стіна

- Історико-культурні об'єкти:

Ліцзіху та інші імператорські палаці та храми являють собою історичну культурну спадщину.

Велика Китайська Стіна - це символ стійкості та величі, приваблює мільйони туристів щорічно.

Види та характеристика туризму в Китаї

- Культурно-пізнавальний туризм

- На сьогодні на території КНР знаходяться 19 об'єктів, включених до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, розташовано 99 культурних міст, які представляють історичний і культурний інтерес, знаходяться понад 750 пам'ятників загальносвітового значення. Найбільш відвідуваними містами країни є Пекін і Шанхай. Тут краще розвинена транспортна інфраструктура й індустрія гостинності. Віддалені міста теж мають туристичний попит. Так, у невеликих провінціях і містах можна побачити визначні пам'ятки старовини, насолодитися прекрасними пейзажами, дізнатися більше про культуру країни й наблизитися до неї.

Шанхай

Пекін

- Етнічний туризм

Стає невід'ємною частиною культурно-пізнавального туризму, оскільки Китай населяють десятки національностей, які мають свої традиції, національний одяг, кухню та звичаї.

Національний одяг Китаю

Багатогранність Китайської кухні

- Релігійний туризм

Нині у Китаї спостерігається динамічний розвиток релігійного туризму. Люди відправляються в паломницькі та екскурсійні поїздки по святих місцях і релігійних центрах, прагнуть брати участь у релігійних церемоніях, відвідувати монастирі, деякі відпочиваючі залишаються в монастирях на тривалий час із метою пошуку себе та самовдосконалення.

До числа найбільш відвідуваних даоських храмів можна віднести Байюньгуан (Пекін), Цін'я-Нгун (Ченду) й Тайцінгун (Шеньян).

Храм Білих Хмар (Байюньгуан)

Храм Цін'я-Нгун

Храм Тайцінгун

- Лікувально - оздоровчий туризм

У невеликих провінціях і містах можна побачити визначні пам'ятки старовини, насолодитися прекрасними пейзажами, дізнатися більше про культуру країни й наблизитися до неї.

Ушу – вид спорту, створений на основі традиційних китайських бойових мистецтв. Він включає як повноконтактні поєдинки, так і безконтактний бій або ж як медитація.

Старовинні записи лікарів, що навчали акупунктурі

Найбільш популярні туристичні дестинації Китаю

Видатні парки Китаю:

❖ Національний Парк Зіжняншань

Розташований у провінції Сичуань, на заході Китаю.

Парк є визнаним світовим природним дивом і занесений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

Славиться своїми красивими озерами, які включають такі, як "Дев'ять драконів" та "Лівий дракон." Величні водоспади, такі як "Печера водоспадів Радуги," додають мальовничості парку.

❖ Національний парк Хуаншань

Розташований в провінції Аньхой, східний Китай.

Відомий своїми гірськими вершинами, величними хмарочосами, стародавніми соснами та туманними пейзажами.

Цей парк є одним із найвизначніших природних місць у Китаї і включений до списку Світової спадщини ЮНЕСКО.

Для того, щоб допомогти туристам долати високі вершини, споруджені кам'яні сходи, існують канатні дороги та інші інфраструктурні зручності.

Основні країни-генератори туристів до Китаю та міжнародні туристичні прибуття

Рейтинг	2008 рік		2018 рік	
	Країни	Прибуття	Країни	Прибуття
1	Південна Корея	396,04	Південна Корея	419,35
2	Японія	344,61	Японія	269,71
3	Росія	312,34	Сполучені Штати	248,46
4	Сполучені Штати	178,64	Росія	241,55
5	Малайзія	104,05	Монголія	149,43
6	Сінгапур	87,58	Малайзія	129,15
7	Філіппіни	79,53	Філіппіни	120,50
8	В'єтнам	74,35	Сінгапур	97,84
9	Монголія	70,53	Індія	86,30
10	Австралія	57,15	Канада	85,02

Рейтинг основних країн призначення виїзного туризму в Китаї за 2008-2019 років

Рейтинг	Прибуття	
	2008 рік	2019 рік
1	Японія	Японія
2	В'єтнам	Південна Корея
3	Південна Корея	Сполучені Штати
4	Росія	Таїланд
5	Сполучені Штати	Австралія
6	Сінгапур	Сінгапур
7	Таїланд	Франція
8	Малайзія	Об'єднане Королівство
9	Австралія	Канада
10	М'янма	Нова Зеландія

Рейтинг країн світу за показниками кількості туристів та туристичних прибуттів, 2019 рік

№	Назва країни	Кількість туристів			Назва країни	Кількість туристичних прибуттів		
		млн осіб	Зміни, % за рік	за 5 р.		млн осіб	Зміни, % за рік	за 5 р.
1	Франція	89,424	+0.1	+1.3	Франція	211,912	-	+0.5
2	Іспанія	84,883	+2.5	+5.5	США	166,009	-2.0	-1.4
3	США	81,187	+1.8	+1.5	Китай	162,538	+2.5	+4.8
4	Китай	63,647	+1.2	+2.7	Іспанія	126,170	+1.4	+3.3
5	Італія	61,964	+0.7	+5.0	Мексика	97,406	+0.9	+3.8
6	Туреччина	44,652	-2.4	+2.3	Італія	95,399	+2.3	+4.2
7	Мексика	42,204	+2.2	+7.5	Польща	88,515	+3.0	+3.7
8	ФРН	39,725	+2.2	+3.8	Угорщина	61,397	+6.5	+6.0
9	Таїланд	39,341	+3.0	+9.7	Хорватія	60,021	+4.1	+3.2
10	Великобританія	37,466	+3.2	+2.8	Туреччина	51,747	+12.2	+4.5

SWOT-аналіз туристично-рекреаційних систем Китаю

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
<p>Китай має вражаючу природну різноманітність, включаючи гори, озера, річки та моря, що приваблює туристів.</p> <p>Країна має тисячолітню історію та культурні пам'ятки, які привертають історико- та культурознавців.</p> <p>Розвинена транспортна система, сучасні готелі та розважальні комплекси створюють комфортні умови для туристів.</p> <p>Китайська кухня є визнаною в усьому світі, і кулінарні тури можуть привертати гурманів.</p>	<p>Англійська мова не завжди широко використовується, що може становити труднощі для іноземних туристів.</p> <p>Деякі популярні туристичні місця стикаються з проблемами забруднення навколишнього середовища.</p> <p>Залежність від внутрішнього туризму може призводити до перенаселення та зносу деяких атракцій.</p>
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
<p>Інвестиції в нові готелі, розваги та транспорт дозволять розширити туристичні можливості.</p> <p>Звернення уваги до екологічного туризму може повернути екологічно свідомих туристів.</p> <p>Розвиток програм культурного обміну може поглибити зв'язки між Китаєм та іншими країнами.</p>	<p>Геополітичні або економічні труднощі можуть впливати на туристичну індустрію.</p> <p>Захворювання, подібні до COVID-19, можуть спричинити значний спад у міжнародному та внутрішньому туризмі.</p> <p>Інші країни Азії також активно привертають туристів, конкуруючи з Китаєм за увагу відвідувачів.</p>

Стратегії розвитку та управління туристично - рекреаційним сектором Китаю:

Ці стратегії можуть сприяти збільшенню конкурентоспроможності Китаю на світовому туристичному ринку та стимулювати сталіший розвиток туристичної галузі у країні

- ❖ Розвиток та модернізація транспортної інфраструктури для полегшення доступу до туристичних об'єктів.
- ❖ Будівництво та покращення готелів, ресторанів та інших туристичних зручностей.
- ❖ Збільшення рекламної присутності Китаю на світовому ринку, використовуючи різноманітні медіа-канали та соціальні мережі.
- ❖ Співпраця з міжнародними туроператорами та агентствами для просування китайських туристичних пакетів.
- ❖ Збереження та охорона природних резерватів та екосистем для привертання туристів, які цінують екологічні аспекти.
- ❖ Впровадження екологічно чистих практик у туристичній галузі.
- ❖ Підтримка культурного обміну через організацію фестивалів, виставок, театральних постановок та інших подій.
- ❖ Збереження та відновлення історичних та культурних пам'яток.
- ❖ Використання новітніх технологій, таких як віртуальна реальність, для створення інноваційних туристичних досвідів.
- ❖ Запровадження систем електронного квиткування та інших цифрових сервісів для полегшення подорожей.
- ❖ Сприяння розвитку туризму в регіонах, які ще не використовують свій повний туристичний потенціал.
- ❖ Залучення інвестицій для створення зон відпочинку, де туристи можуть насолоджуватися природою та рекреаційними можливостями.
- ❖ Залучення іноземних інвесторів та партнерів для розвитку туристичних проектів.
- ❖ Забезпечення зручних умов для в'їзду для іноземних туристів, таких як спрощення візового режиму та інші об'легшення.

PEST-аналіз для розвитку туристично-рекреаційних систем Китаю

Політичні фактори	Економічні фактори
<p>Стабільність політичної ситуації сприяє розвитку туризму.</p> <p>Легкість отримання віз може збільшити приплив іноземних туристів.</p> <p>Податкові стимули для туристичних підприємств та інвесторів можуть сприяти розвитку галузі.</p>	<p>Зростання економіки сприяє збільшенню доходів та споживанню туристичних послуг.</p> <p>Зміни в обмінних курсах можуть впливати на вартість туристичних послуг для іноземних туристів.</p>
Соціокультурні фактори	Технологічні фактори
<p>Збереження та просування культурної спадщини привертає туристів.</p> <p>Розуміння потреб та вподобань різних груп туристів.</p>	<p>Використання віртуальної реальності, мобільних додатків та інших технологій для залучення та обслуговування туристів.</p> <p>Розвиток онлайн-бронювань та інтернет-платформ для туристичних послуг.</p>

Сучасний стан парку «Край світу» і план його реконструкції та оновлення

Цей парк, відомий як "Тіана-Хайяо" у китайській транскрипції, представляє собою романтичне і захоплююче місце, розташоване на заході від Санї. Відкритий у 1988 році, назва парку буквально перекладається як "найдалша точка неба та моря". Це місце вважалося колись найважливішим, оскільки китайці вважали, що небо має форму квадрата, а земля – кола.

Практичні рекомендації щодо реконструкції та оновлення парку «Край світу»

Під час огляду парку було виявлено, що там росте 30 екземплярів дерев та чагарників.

Більшість з них (88%) знаходиться в задовільному стані. Однак деякі деревні породи не тільки втратили свою декоративну привабливість, але також стали потенційною загрозою для безпеки відвідувачів через своє становище та можливість завдати шкоди.

Таким чином, 49 дерев потрібно видалити, а 25 вимагають омолоджувальної обрізки.

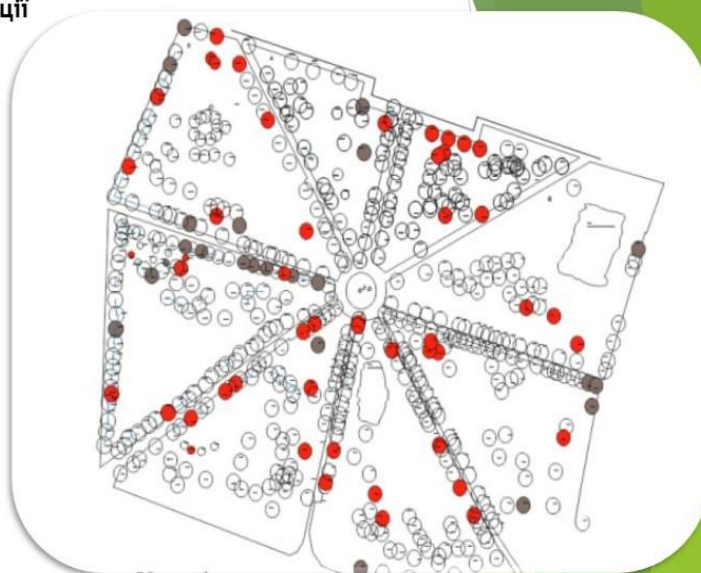

Схема парку із позначками для виконання робіт із видалення дерев

Запропоновано провести нові посадки дерев на місцях деяких видалених екземплярів, вздовж алеї та в центральних частинах секторів.

В рамках проєкту не передбачено отримання фінансової вигоди, тому перерахуємо лише перелік витрат на виконання робіт. Основні витрати на реконструкцію включають три основні компоненти: витрати на рослинний матеріал, витрати на виконання робіт та витрати на придбання матеріалів і дрібної архітектурної форми. Ці кошти будуть виділені із казни Китаю.

Схема парку із позначками для проведення робіт з посадки дерев

Стратегія розвитку національної туристично - рекреаційної системи Китаю

Основні напрями	Характерні ознаки
Внутрішній туризм	Однією з основних стратегій є стимулювання внутрішнього туризму. Китай розвиває внутрішні туристичні напрями, щоб залучити китайців до подорожей по власній країні. Це включає розвиток туристичних атракцій, подій та інфраструктури для внутрішніх туристів.
Міжнародний туризм	Китай активно сприяє розвитку міжнародного туризму, вивчає та просуває свої унікальні культурні та історичні особливості для привертання іноземних туристів. Розширення міжнародних туристичних зв'язків і співпраця з іншими країнами також можуть бути частиною стратегії.
Інфраструктура	Розвиток туристичної інфраструктури є ключовим елементом стратегії. Це включає будівництво готелів, аеропортів, транспортних мереж, а також розвиток технологій для полегшення подорожей та забезпечення комфорту туристів.
Екологічна стійкість	Збереження природних ресурсів та екологічна стійкість залишаються все більшими пріоритетами у розвитку туризму в Китаї. Заходи приймаються для збереження екосистем, природних пам'яток та місць загального значення.
Культурний обмін	Збільшення культурного обміну через туризм є частиною стратегії. Програми обміну, культурні фестивалі та інші заходи спрямовані на поглиблення взаєморозуміння між усіма культурами.
Розвиток нових продуктів та послуг	Сприяння розробці нових туристичних продуктів та послуг, таких як тематичні парки, екскурсії, гастрономічні враження тощо.
Використання технологій	Використання сучасних технологій, таких як штучний інтелект, мобільні додатки та віртуальна реальність, для покращення туристичного досвіду та зручності.

Китай має найбільшу кількість об'єктів всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО в світі, а також видовищу дику природу, займаючи шосте місце за даними Всесвітнього економічного форуму. Країна лідирує за цифровим попитом на нематеріальну спадщину, культурні та розважальні програми, посідає друге місце за кількістю спортивних стадіонів і восьме місце за діловими заходами.

Незважаючи на певні покращення, екологічна стійкість Китаю залишається низькою (120-е місце у світі), що свідчить про численні екологічні проблеми, такі як високе забруднення повітря (136-137-е місце), вирубка лісів (52-53-е місце), загроза дикої природи (120-122-е місце), вичерпання водних ресурсів (55-67-е місце) і недостатня очистка стічних вод. Це може впливати на привабливість Китаю для природних туристів, що відзначається нижчою ранговою позицією у світі, від 89-го до 95-го місця.

ВИСНОВКИ

Сучасний стан туристично-рекреаційних систем Китаю свідчить про значний прогрес та зростання галузі. Інтеграція культурних та природних ресурсів, розвиток інфраструктури та використання сучасних технологій сприяли зростанню числа туристів. Однак існують виклики, такі як недостатня екологічна стійкість та несприятлива міжнародна відкритість.

Основні шляхи розвитку включають в себе впровадження інноваційних технологій для покращення обслуговування та залучення туристів, розвиток сталого туризму та екологічно чистих ініціатив, а також вдосконалення інфраструктури. Системне планування та комплексний розвиток туризму становлять ключові аспекти.

Загальною метою є створення туристично-рекреаційних систем Китаю, які не лише приваблюють туристів, але й зберігають природні та культурні ресурси, забезпечують економічне зростання та покращення якості життя місцевого населення.

Дякую за увагу!

The page features decorative green geometric shapes. On the left, there is a small green triangle. On the right, there is a large, complex shape composed of several overlapping, semi-transparent green triangles in various shades, creating a layered effect.

Перевірка тексту на плагіат

Кваліфікаційна робота магістра.

Тема: «Актуальні напрямки розвитку туристично-рекреаційних систем на прикладі Китаю»

Унікальність по фразам > 50 %

Унікальність по словам > 50 %

Ім'я користувача:
приховано налаштуваннями конфіденційності

ID перевірки:
1016009611

Дата перевірки:
15.12.2023 15:08:10 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
15.12.2023 15:18:30 EET

ID користувача:
100012118

Назва документа: ONTU_QWM_242_2023_Shashyna_A_V_TP

Кількість сторінок: 98 Кількість слів: 18934 Кількість символів: 145814 Розмір файлу: 3.32 MB ID файлу: 1015695016

32.9%
Схожість

Найбільша схожість: 12.9% з Інтернет-джерелом (<https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/55030/1/%d0%a4%d0%9c%d0%9>

31.8% Джерела з Інтернету 963 Сторінка 100

2.83% Джерела з Бібліотеки 37 Сторінка 110

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнено

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнено

0%
Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 3

Керівник _____

Наталя ДОБРЯНСЬКА

Здобувачка:

Анастасія ШАШИНА